

Verksamhetsberättelse 2023

Nämnden för utbildning, kultur och fritid

Innehållsförteckning

1	Nämnden för utbildning, kultur och fritid.....	3
1.1	Kommundirektören om 2023	3
1.2	Styrmodell.....	3
1.3	Kommungemensamma områden.....	5
1.4	Mål och inriktningar	11
1.5	Personal	15
1.6	Kvalitet.....	17
1.7	Ekonomi	21
2	Sektor för utbildning, kultur och fritid.....	23
2.1	Organisation	23
2.2	Förskola	23
2.3	Grundskola.....	28
2.4	Gymnasium.....	35
2.5	Kultur och fritid.....	39
2.6	Elevhälsa och utveckling.....	43

Bilaga: Investeringar 2023

1 Nämnden för utbildning, kultur och fritid

1.1 Kommundirektören om 2023

2023 har varit ett spännande och händelserikt år som slutade bra med ett resultat för kommunen som helhet om 268 mnkr. Vi kan konstatera att vi har en samlad bra övergripande måluppfyllelse och bra resultat i merparten av olika mätningar.

Omvärlden

Omvärldsfaktorer som påverkat oss mycket och på många sätt är krig i Europa med energibrist, kraftigt höjda räntor, hög inflation med stigande priser och ett säkerhetspolitiskt mer osäkert läge än på länge. Dessutom är Sverige på väg in i en lågkonjunktur med en svagare ekonomisk utveckling och minskad byggnation.

Dessa faktorer påverkar kommunens kostnader och mer specifikt vad gäller inköp för livsmedel samt en omfattande minskning och efterfrågan på mark och projektering med mera. Inflationen driver också på kommunens pensionskostnader 2023. Vi har haft ett stort fokus på ekonomin under 2023, vilket kvarstår under 2024.

Politisk situation

Politiskt har det varit en ovanlig situation där alliansen i minoritet fått styra på oppositionens budget (S, V, MP). Det har inneburit att rollerna mellan de politiska grupperingarna och relationen till tjänstepersonerna har ändrats.

1.2 Styrmodell

Styrmodellen innehåller följande delar:

Vision: Härryda – här vågar vi!

I Härryda kommun bygger vi framtiden. Här har människor och företag möjlighet att växa och blomstra. Här lyfter idéer och landar lösningar som håller för kommande generationer.

Våra ledord: mod, nytänkande, handlingskraft

Förhållningssätt

I Härryda kommun har vi ett gemensamt förhållningssätt som uttrycker hur vi vill vara och agera på jobbet, för att gemensamt förflytta kommunen mot visionen. Genom vårt förhållningssätt påverkar vi upplevelsen av Härryda kommun.

"Varje dag gör vi mötet med Härryda kommun enkelt. Vi är engagerade, ser möjligheter och skapar lösningar. Vi är kompetenta, professionella och öppna för olika perspektiv. Vi prövar nya idéer och vill alltid bli bättre. Tillsammans åstadkommer vi mer"

Verksamhetens grunduppdrag

Verksamhetens grunduppdrag avser uppdrag enligt lagstiftning och andra både statliga och kommunala styrdokument. Grunduppdraget ska beskriva varför verksamheten finns, vad den ska göra och för vem. Grunduppdraget är relativt beständigt över tid.

Ekonomiska ramar, prioriterade mål och kvalitet

Politikerna, inom parti, block eller annan gruppering utarbetar en strategisk plan som antas av kommunfullmäktige. Den strategiska planen beskriver det som politiken vill åstadkomma under mandatperioden, både vad gäller kommunens roll som serviceutförare och rollen som demokratiaktör/samhällsutvecklare.

Den årliga budgeten utgår från den strategiska planen och ska ge konkretiseringar, främst med fokus på serviceuppdraget. Budgeten som fastställs av kommunfullmäktige anger ekonomiska ramar och prioriterade mål, inriktningar och uppdrag. Utifrån detta utarbetas nämndspecifika verksamhetsplaner där även kvalitetsindikatorer ingår för att beskriva kvaliteten i grunduppdrag och inriktningar.

1.2.1 Planering och uppföljningsprocessen

Den strategiska planen

Den långsiktiga inriktningen för kommunen uttrycks i den strategiska plan som antas av kommunfullmäktige. Det är politikerna, inom parti, block eller annan gruppering som tar fram planen och den beskriver det som politiken vill åstadkomma under mandatperioden.

Budget, mål och inriktningar

Den strategiska planen kompletteras med ett årligt beslut om budget, mål och inriktningar på en kommunövergripande nivå. Här pekas det som är särskilt viktigt kommande år ut. Beslut om detta fattas av kommunfullmäktige i juni varje år där även ekonomiska ramar för nämnderna fastställs. Utifrån kommunfullmäktiges strategiska plan och årliga budgetbeslut utarbetar kommunens nämnder budget, mål och inriktningar för sitt verksamhetsområde. Däri framgår de särskilt prioriterade målen för året.

Verksamhetsplan

Förvaltningen får därefter i uppdrag att utarbeta förslag till verksamhetsplan som beskriver så väl verksamhetens grunduppdrag som hur verksamheten ska arbeta med de särskilt prioriterade målen. I verksamhetsplanen fördelas också budgetanslag per sektor och verksamhetsområde. Verksamhetsplanerna fastställs av kommunens nämnder i december och delges därefter till kommunfullmäktige.

Verksamhetsberättelse, bokslut och ekonomiska rapporter

Uppföljning av verksamhetsplanerna görs genom

- verksamhetsberättelse per 31 december, där det sker en fördjupad uppföljning av ekonomi, grunduppdrag och prioriterade mål.
- delårsbokslut per 31 augusti, där det sker en uppföljning av ekonomi, grunduppdrag och prioriterade mål.
- fyra ekonomiska rapporter med prognoser.

Detta innebär att kommunstyrelsen och kommunens nämnder får en samlad uppföljning av verksamheterna två gånger per år. Dessutom rapporteras vissa resultat och uppföljningar separat. Kvalitetssäkring av grunduppdragen sker där till kontinuerligt med hjälp av kvalitetsindikatorer och andra nyckeltal som redovisas till respektive nämnd.

1.3 Kommungemensamma områden

I detta avsnitt beskrivs övergripande uppföljning av arbetet med de områden som i verksamhetsplanen för 2023 pekats ut som kommungemensamma strategiska områden. Alla sektorer och verksamheter ska arbeta med dessa områden och utvecklingsarbetet samordnas gemensamt i förvaltningen.

De fem områdena är digital utveckling, hållbar utveckling, näringsliv, kompetensförsörjning och trygghet,

Enligt reglementet är det kommunstyrelsen som har huvudansvaret för dessa övergripande frågor, men eftersom de också ska genomsyra och prägla samtliga verksamheter beskrivs de även i nämndernas respektive verksamhetsberättelse.

1.3.1 Digital utveckling

Härryda kommun definierar digitalisering som en metod där digitala lösningar används för att verksamhetsutveckla och ställa om. Arbetet utgår från kommunens policy för digital utveckling, där tre principer är utgångspunkter; *invånaren först*, *digitalt först* och *samverkan först*.

Invånaren först

I arbetet med att skapa ökad kunskap och styrning av digitalisering har sektorn för samhällsbyggnad tagit fram en sektorsgemensam färdplan för digital utveckling. Färdplanen pekar ut sektorns målbild för digital utveckling och vägen dit. Sektorn var dessutom först ut med att publicera öppna data. Genom att bland annat publicera information om kommunens badplatser, lekplatser, parkeringar och grillplatser tas ett första steg mot en mer öppen och transparent kommun.

Appen ”Mitt Härryda” fortsätter att utvecklas. Appen har nu möjlighet att skicka notiser till användare som får proaktiv och relevant information. Appen utgör fortsatt ett viktigt komplement till övriga kommunikationskanaler för att ge snabb och relevant information till invånare. I syfte att få ökad delaktighet i utvecklingen av appen har ett antal invånarlabbs genomförts där invånare bjudits in för att identifiera nyttor, ta emot förslag och lyfta behov utifrån digital service. Invånarlabbs har hittills genomförts med målgrupperna vårdnadshavare och fastighetsägare. Antal nedladdningar har ökat under året. Drygt 6000 personer har nu laddat ner appen vilken är en ökning med 40 procent jämfört med föregående

år.

För att ge invånare en mer anpassad och personlig digital service har ett förberedande arbete genomförts för att skapa ett ”mina sidor” för både webb och app. Detta är en viktig del i att skapa en mer sammanhållen digital service med invånaren i fokus.

Digitalt först

Arbete pågår för att utveckla och skapa integrationer mellan olika system i syfte att effektivisera och förenkla digitala flöden. Planerade integrationer har genomförts men har i flera fall blivit försenade på grund av utmaningar i teknisk plattform och infrastruktur.

Härryda kommun ligger i framkant när det gäller organisering och införande av digitala tjänster. Under årets samverkansforum med över 150 deltagande kommuner vann Härryda kommun flera priser för vårt arbete och förmåga att dela med oss av våra erfarenheter och kunskaper. Härryda kommun har under året ökat nyttjandet av digitala tjänster med 30 procent jämfört med föregående år. Detta skapar en effektiv service med hög kvalitet och förenklar vardagen för invånare och företag.

Samverkan först

Kompetenshöjande aktiviteter har genomförts med exempelvis välbesökta workshops för att utforska möjligheter med AI och primärt ChatGPT. För att visualisera kommunens olika digitaliseringsinitiativ har en teknisk plattform införskaffats för portföljstyrning av digitala initiativ. Detta ger en ökad överblick över fokusområdena kopplat till digital utveckling som skapar möjlighet till ökad styrning av digitalisering som skapar nytta.

Sektorn för teknik och förvaltningsstöd har utvecklat ett koncept med ett innovationsteam. Syftet är att öka fokus på verksamhetsutveckling och att identifiera nya möjligheter för att sektorn ska bli en än mer relevant partner (serviceorganisation) för övriga förvaltningen.

Under året har kommunen anslutit till regiongemensam samverkan kopplat till öppen data. Projektet leds av Västra Götalandsregionen (VGR) och kommer att pågå under hösten med utbildningar och publicering av öppen data till regionala och nationella dataplattformar. Resultatet av denna samverkan är nu att kommunen publicerat tre datamängder till den regionala och nationella portalen för öppna data.

1.3.1.1 Digital utveckling indikatorer

Indikatorer	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023
Andel chefer som anser att de vet hur de kan bidra till Härryda kommuns arbete med digitalisering, % (Kommunens chefsenkät)	-	72	76
Andel chefer som uppger att de arbetar aktivt/konkret med digitalisering, % (Kommunens chefsenkät)	-	83	84
Andel invånare som uppger att det är viktigt att kommunicera och få digital service, % (SCB:s medborgarundersökning, kommunens egna frågor)	-	66	-

Indikatorer	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023
Andel invånare som uppger att kommunen lever upp till förväntningarna på digital service, % (SCB:s medborgarundersökning, kommunens egna frågor)	-	43	-

1.3.2 Näringsliv

Ett robust näringsliv är en grundförutsättning för ett växande Härryda kommun. Det är genom företagande som nya arbetstillfällen och förutsättningar för att bo, leva och verka i kommunen skapas. Härryda kommun har som mål att vara Sveriges bästa näringslivskommun. 2023 placerade sig Härryda kommun på plats 11 av landets 290 kommuner i Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimatet, vilket är bäst i Göteborgsregionen.

Kommunens arbete utgår från det näringslivsstrategiska programmet fastslaget av kommunfullmäktige 2019. Fokusområden för Härryda kommun är att arbeta med kompetensförsörjning, kommunens attraktionskraft, infrastruktur, markfrågan, företagsklimat och innovationskraft. Den antagna näringslivspolicyn tar avstamp i tre principer; företagen prioriteras, företagen är våra kunder och företagen utvecklar Härryda kommun.

SKR:s mätning Insikt mäter hur företag som haft kontakt med kommunen i myndighetsutövande ärenden uppfattar kommunen. Resultatet presenteras löpande under året i form av ett index för olika områden så som bygg, mark, miljö, livsmedel, servering och brandskydd samt ett totalvärde för helheten. Härryda kommuns preliminära index för 2023 är ett resultat på 75 (skala 1-100), vilket är ett förbättrat resultat jämfört med föregående år (74). Området upphandling är med i undersökningen sedan 2020 men redovisas separat, där är Härryda kommuns preliminära index för 2023 66 (skala 1-100) vilket är en förbättring jämfört med föregående år (59).

Alla kommunens verksamheter och medarbetare bidrar till att skapa goda förutsättningar för företagande i kommunen. Arbetet med näringslivsfrågor är prioriterat och en självklar del i ordinarie styrning i organisationen. Handlingsplanen "Vägen för att bli nr 1 - handlingsplan för att varaktigt bli Sveriges bästa näringslivskommun" är gemensam för hela förvaltningen och innehåller åtgärder för att målet ska uppnås. En del i arbetet med att sprida kunskap om näringslivets betydelse och företagsklimat är Näringslivsveckan, ett internt arrangemang under en vecka med 12 seminarier och aktiviteter på fem dagar, totalt deltog nästan 500 medarbetare från förvaltningen. En film om näringslivets betydelse för kommunen har också producerats och denna har kommunicerats både internt och externt.

Trycket på att etablera företag i kommunen har varit fortsatt stort trots en vikande konjunktur och flera stora nya verksamhetsområden är under planering bland annat vid Mölnlycke företagspark, Bårhultsmotet, Flygplatsmotet, och vid Ryamotet. Företagslotsen skapar förutsättningar för utveckling av befintliga företag i kommunen med en snabb och tydlig ingång till kommunen för bättre koordinering och samverkan.

Arbetet med platsutveckling sker i samarbete med fastighetsägare, enskilda näringsidkare samt samordnar kontakter internt inom förvaltningen som tillsammans skapar förutsättningar för mer trivsamma centrum.

Besöksnäringen är en viktig och växande näring i Sverige och fokus för Härryda kommun har varit att fortsatt utveckla besöksmålet Råda Säteri och vara ett stöd för övriga besöksnäringens företag i kommunen på olika sätt.

En viktig del i arbetet är dialogen med företagen och för att skapa goda förutsättningar för det finns flera vägar, bland annat regelbundna företagsbesök. I februari genomfördes dessutom en företagsbesöksdag där 40 politiker och tjänstepersoner från kommunen, uppdelade i 10 grupper, besökte 30 olika företag under en förmiddag. Under året genomfördes sju Härrydafrukostar för företag, ca 70 personer deltog vid varje tillfälle. Enheten deltog samt arrangerade också 20 andra frukostträffar med mindre antal deltagare, mer fokuserat på våra centrumföreningar samt lokala företag i våra företagsparker och på Råda Säteri. Årets Näringslivskväll ägde rum i mars och lockade drygt 100 personer, där delades priser ut till årets företagare, årets unga företagare, årets nyföretagare mm.

1.3.2.1 Näringsliv indikatorer

Indikatorer	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023
Svenskt näringslivs kommunranking	2	9	11
Företagsklimat enligt Insikt, totalt NKI	72	74	74
Andel chefer som uppger att de arbetar aktivt/konkret med näringslivsfrågor, % (Kommunens chefsenkät)	44	44	44

Resultatet för Företagsklimat enligt Insikt, totalt NKI för 2023 är preliminärt, slutgiltigt resultat redovisas i april 2024.

1.3.3 Hållbar utveckling - Agenda 2030

Hållbarhetsstrategiskt program 2023–2035 antogs av kommunfullmäktige i april. Programmet innehåller fem insatsområden med tydliga målsättningar inom områdena demokrati och delaktighet, att vara en klimatneutral kommunkoncern till 2030, att ha ett konkurrenskraftigt och robust näringsliv i kommunen, att ha hållbar förvaltning av mark och naturresurser samt att vara en trygg och säker kommun med minskade skillnader i hälsa. Programmet pekar ut bland annat digitalisering, samverkan och innovation som verktyg för att kunna nå målsättningarna. Programmet är koncernövergripande och samverkan med de kommunala bolagen blir centralt i genomförandet. Programmets insatsområden och målsättningar har arbetats in i verksamhetsplanen för 2024.

Kommundirektören har utsett en särskild styrgrupp för att skapa ytterligare kraft i styrning och ledning av hållbarhetsfrågorna. Styrgruppen har under året beslutat om ett förvaltningsgemensamt mål för avfall som ska genomföras 2024 samt tillsatt en arbetsgrupp för att arbeta med klimatanpassningar. Styrgruppen har även ett övergripande ansvar för det interna samverkansforumet för hållbar utveckling. Forumet inkluderar nu, utöver chefer och andra nyckelpersoner från samtliga sektorer, också representanter från de kommunala bolagen.

En viktig del i miljöarbetet är att säkerställa att medarbetarna har god kunskap inom området. Miljöutbildning erbjuds regelbundet, öppet för alla verksamheter

att anmäla medarbetare till. Under året deltog ca 60 medarbetare och chefer i utbildningen.

Arbetet utifrån planen för fossiloberoende förvaltning fortgår med åtgärder och insatser. Av de totalt 24 åtgärderna i planen är 10 genomförda, åtta är under arbete och för sex åtgärder kvarstår att påbörja. För att ytterligare fokusera och konkretisera insatserna mot fossiloberoende, har en revidering av planen genomförts.

Projektet cirkulärt möbelflöde har pågått under året. Vid årsskiftet övergick projektet till ordinarie verksamhet och det cirkulära möbelflödet är nu organiserat i sektorn för Teknik och förvaltningsstöd. Totalt har 2512 möbler cirkulerats under 2022 och 2023. 2023 cirkulerades totalt 1558 möbler, 676 utav dem var renoverade och 882 möbler cirkulerades i befintligt skick eller med enklare renovering och tvätt.

Kommunstyrelsen har beslutat att kommunen ska medverka i den regionala kraftsamlingen kring klimatlöften för perioden 2024–2026. Härryda kommun har antagit 12 av 30 klimatlöften, vilket ger ökat fokus på det redan pågående arbetet och påskyndar genomförande.

Ett nytt styrdokument för arbetet med att skapa giftfria miljöer i kommunens verksamheter, Policy för giftfri kommun, fastställdes i mars av kommunstyrelsen. Arbetet med implementering pågår.

Arbetet med ortsbaserat utvecklingsarbete har inletts i Rävlanda och syftar till att genom nya samverkansformer och nya arbetsätt öka trygghet, delaktighet och tillit bland boende och verksamma på orten. Arbetet har under året gått in i en ny fas genom att en projektorganisation bildats. En projektledare har tillsatts som under nio månader ska leda och konkretisera arbetet. Målet är att strukturer skapas som lever vidare efter projektet är avslutat.

Som en del i arbetet med ungas delaktighet genomfördes under hösten enkäten Lokal uppföljning av ungdomspolitiken (LUPP). Enkäten, som genomförs vart tredje år, riktar sig till ungdomar i årskurs 8 och årskurs 2 på gymnasiet. Svaren ger en bred bild av ungas livssituation och utgör ett viktigt underlag i utvecklingen av förvaltningens verksamheter samt för fortsatt dialog mellan ungdomar och politiska företrädare. Resultatet presenteras under 2024.

Projektet industriell symbios som genomförts i Bårhults företagspark har avslutats. Projektet har resulterat i dialog mellan ett antal företag och identifierat möjliga områden för samverkan. Ett forum för företagen att lyfta gemensamma frågor skapades och drivs av företagen själva. Chalmers Industriteknik levererade en slutrapport under våren där kommunen rekommenderas att lyfta symbios som planeringsperspektiv tidigt när nya verksamhetsområden planeras.

1.3.3.1 Hållbar utveckling indikatorer

Indikatorer	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023
Kommunens arbete för att minska miljö- och klimatpåverkan i egna verksamheter är bra, andel % (SCB:s medborgarundersökning)	-	54	-
Information från kommunen om vad enskilda kan göra för att minska sin miljö- klimatpåverkan fungerar bra, andel % (SCB:s medborgarundersökning)	-	46	-
Möjlighet att delta aktivt i arbetet med att utveckla kommunen fungerar bra, andel % (SCB:s medborgarundersökning)	-	42	-
Aktuell hållbarhets kommunranking, kommunplacering	145	171	125
Dagens samhälles Agenda 2030-ranking, kommunplacering	6	6	14
Andel chefer som uppger att de arbetar aktivt/konkret med hållbarhetsfrågor inom sin enhet, % (Kommunens chefsenkät)	76	72	74
Invånare 16-84 år) med bra självskattat hälsotillstånd, andel % (Hälsa på lika villkor)	77	74	-
Invånare (16-84 år) med gott psykiskt välbefinnande, andel % (Hälsa på lika villkor)	91	86	-

Utfall som saknas markeras med sträck. För vissa indikatorer finns utfall för 2023 tillgängligt först under 2024.

1.3.4 Kompetensförsörjning

Från 2023 är kompetensförsörjning ett av Härryda kommuns gemensamma prioriterade områden. En väl fungerande kompetensförsörjning är avgörande för hur Härryda kommun möter dagens och framtidens behov av kompetens. Vi behöver arbeta aktivt, strategiskt och operativt med att skapa bästa möjliga förutsättningar för hållbara medarbetare som kan leverera service och stöd med god kvalitet till de som bor, verkar och vistas i vår kommun. Viktiga delar som ingår i arbetet är bland annat personalförsörjning, kompetensutveckling och ledarskapsförsörjning.

Arbetsgivaren har skapat en styrgrupp och en förvaltningsövergripande arbetsgrupp för att arbeta med de övergripande frågorna gällande kompetensförsörjning. Under året genomfördes två undersökningar inom ramen för kompetensförsörjningsarbetet, dels varför medarbetare väljer att arbeta i Härryda kommun och dels varför medarbetare väljer att arbeta deltid. Ett område som arbetsgruppen har påbörjat förbättringsarbete inom är introduktion för nyanställda.

I arbetet med arbetsgivarvarumärket har det även tagits fram ett nytt kommungemensamt grafiskt uttryck för rekrytering. Syftet med det nya manéret är att skapa en tydlig och enhetlig bild av Härryda kommun som arbetsgivare och det kommer användas i olika typer av rekryteringsmaterial, t.ex. annonsering och material vid mässor.

Under 2022 bildades inom sektorn för utbildning, kultur och fritid en central HÖK21 arbetsgrupp med skolchefer, representanter för lärarorganisationerna samt personalspecialister och verksamhetschefer. Arbetsgruppens viljeinriktning är att

Härryda kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där våra lärare vill stanna, erbjuds en kvalitativ kompetensutveckling samt ges goda förutsättningar för sitt arbete. Arbetsgruppen har skapat handlingsplaner för att aktivt arbeta med åtgärder inom områdena; arbetsorganisation, arbetsmiljö och kompetensförsörjning för att göra Härryda kommun till en attraktiv arbetsgivare."

1.3.5 Trygghet

Kommunstyrelsens åtgärdsplan för ökad trygghet är en viktig utgångspunkt för arbetet inom förvaltningen. Satsningen på ordningsvakter i Mölnlycke och Landvetters centrum har fortsatt under 2023 med en geografisk utökning av LOV3-områdena. Målet är att denna insats ska bidra till att man känner sig tryggare när man rör sig i kommunens centrum. Utöver ordningsvakter används även väktare som bevakar kommunens fastigheter i samtliga kommundelar.

Installering av kameror på kommunens skolor fortsätter. Målet är att denna insats ska minska skadegörelsen på skolorna samt underlätta polisens utredningsarbete vid skadegörelse. Mindre skadegörelse på skolorna ökar tryggheten för elever och personal men även för dem som bor i anslutning till kommunens skolor.

För att involvera invånarna har ett ortsbaserat folkhälsoarbete påbörjats med start i Rävlanda. Syftet med detta arbete är att öka tryggheten på respektive ort. Förvaltningen stärker även förutsättningarna för de nattvandringar som sker.

Kommunens brottsförebyggande arbete syftar även till att öka den upplevda tryggheten i kommunen. Förvaltningsövergripande samverkan har under året skett i syfte att skapa ett kunskapsbaserat arbetssätt med rätt organisatoriska förutsättningar för det brottsförebyggande arbetet. Rekrytering av en utvecklingsledare för det brottsförebyggande arbetet pågår.

Kunskap om vad som skapar upplevelsen av trygghet respektive otrygghet är av stor vikt för att vidta ändamålsenliga åtgärder. Förvaltningen gör löpande uppföljningar med hjälp av undersökningar så som LUPP, nationell folkhälsoenkät, SCB:s medborgarundersökning samt statistik över skadegörelse och annan brottslighet.

1.4 Mål och inriktningar

1.4.1 Vision och förhållningssätt

För att vision och förhållningssätt ska genomsyra verksamheterna och nå ut till alla medarbetare ställs krav på systematik och medvetet kontinuerligt arbete. Alla chefer förväntas kontinuerligt diskutera betydelsen av vision och förhållningssätt med sina medarbetare, t ex på arbetsplatsträffar. Det finns gemensamt material på intranätet att använda som stöd i dessa dialoger. I rekryteringsprocessen samt i introduktion av nya medarbetare utgör vision och förhållningssätt viktiga delar för kommunens attraktivitet som arbetsgivare. I utvecklingssamtal och lönesamtal diskuteras vision och förhållningssätt med varje enskild medarbetare utifrån särskild mall för samtalen.

1.4.2 Mål för god ekonomisk hushållning

Målen för god ekonomisk hushållning i Härryda kommun ska medverka till att varje generation tar ansvar för sin konsumtion av kommunal verksamhet och efterlämnar miljömässiga, sociala och ekonomiska förutsättningar som är minst lika goda som vid övertagandet.

1.4.2.1 Verksamhetsmål

Kommunfullmäktige har fastställt fyra verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning. Målen avser bostadsbyggande, förskoleverksamheten, grundskola och gymnasiet samt bostäder för äldre och personer med funktionsnedsättning. Nedan redovisas fastställda verksamhetsmål för styrelsens/nämndens ansvarsområden med förvaltningens bedömda måluppfyllelse.

Politiskt prioriterade områden	Indikator/mått	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023
Full behovstäckning inom förskoleverksamheten och föräldrar kan välja verksamhetsform	↑ Antal barn som ej erhållit plats inom fyra månader (accepterar fler än ett alternativ)	0	0	0	0
	Andel föräldrar som får förstahandsval beträffande verksamhetsform, %.	100	99,9	100	100
Alla elever har efter slutförd grundskola eller gymnasieutbildning tillräcklig kompetens för arbete eller fortsatta studier	→ Andel elever behöriga till gymnasieskolan, %	92,9	91,1	90,3	89,7
	Andel gymnasieelever med examen inom fyra år, hemkommun, (%)	80,7	82,8	81	81,4
	Arbetslöshet, inklusive personer i program med aktivitetsstöd, 18-24 år (% av befolkningen i Härryda kommun)	7	4,5	4,9	6,1
	Arbetslöshet, inkl personer i program med aktivitetsstöd, 18-24 år (% av befolkningen i Länet)	10,7	7,6	6,9	7,1

Mål: Full behovstäckning inom förskoleverksamheten och föräldrar kan välja verksamhetsform

Vårdnadshavare har erbjudits att välja mellan förskola och familjedaghem. Verksamheten bedömer att målet är uppfyllt då kommunen har klarat full behovstäckning och nästan alla föräldrar har fått sitt förstahandsval beträffande verksamhetsform. Endast två familjer som önskat familjedaghem har inte fått sitt förstahandsval beträffande verksamhetsform vid önskat placeringsdatum. De fick istället erbjudande om förskoleplats vid önskat datum som de valde att tacka ja till. De har senare under hösten fått erbjudande om att byta till familjedaghem men då valt att tacka nej och behålla förskoleplats.

Mål: Alla elever har efter slutförd grundskola eller gymnasieutbildning tillräcklig kompetens för arbete eller fortsatta studier

Målet bedöms som delvis uppfyllt. Antalet elever som saknar gymnasiebehörighet har ökat inom den kommunala skolan, från 49 elever läsåret 21/22 till 75 elever läsåret 22/23. I procent ökar andelen obehöriga elever från 8,9 till 13,9 procent. Totalt är 86,8 procent av eleverna i åk 9 inom den kommunala skolan behöriga till ett gymnasieprogram 2023. Meritvärdena fortsätter dock sakta öka år från år, vilket innebär att skillnaden mellan meritvärdet och gymnasiebehörigheten ökar. Förklaringarna till den ökade andelen obehöriga är flera; hög skolfrånvaro inom elevgruppen, fler elever med anpassad studiegång, fler elever som har gått färre än tre år i svensk grundskola samt att elever har gått högstadiet under pandemin och fått en alternativ undervisning som i stora delar varit digital.

Ungdomsarbetslösheten i Härryda kommun är förhållandevis låg och gymnasieverksamheten har under året haft ett väl utvecklat samarbete med Härryda framtid för att tillgodose att elever som ännu inte klarat sin gymnasieexamen har goda möjligheter att göra detta. Gymnasiet har något fler elever inom ramen för introduktionsprogrammen jämfört med tidigare år. Bland dessa elever märks också en ökning av antal elever som står långt ifrån sin behörighet till gymnasieskolan samt en ökning av elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

1.4.3 Inriktningar

Politiska inriktningar från Verksamhetsplan 2023

Den bästa utbildningen i Sverige ska erbjudas. Sektorn ska arbeta för att alla elever, utifrån sina förutsättningar, ska utmanas för att utvecklas. Viktigt är också att arbeta med att stärka barns och unga vuxnas psykiska hälsa.

Uppföljning

Härryda kommun har redan en för- och grundskola att vara stolt över. Den kommunala grundskolan placerar sig högt i landet med en stor andel behöriga lärare samt höga meritvärden.

I Göteborgsregionen ligger Härryda kommun i övre halvan gällande betygsresultaten där 87,9 procent av eleverna i åk 9 är behöriga till ett nationellt program. Givet kommunens goda förutsättningar utifrån faktorer som ekonomi, utbildningsgrad och sysselsättningsgrad bör också resultaten vara goda, och det finns utrymme för ytterligare förbättringar. Idag finns stora skillnader mellan olika skolors resultat inom kommunen, vilket är ett viktigt utvecklingsområde.

Systematiskt förbättringsarbete som framgångsfaktor

Ett väl fungerande systematiskt förbättringsarbete är den viktigaste framgångsfaktorn inom arbetet med Sveriges bästa skola. För att nå målbilden har sex fokusområden valts ut; undervisning, relationer, trygghet, barn- och elevhälsa, systematiskt kvalitetsarbete samt kultur och ledarskap. Under året genomförde politikerna i nämnden för utbildning, kultur och fritid verksamhetsbesök på för- och grundskolor i kommunen. Besöken har införts för att nämndens ledamöter ska få möjlighet att ta del av hur personalen på enheterna arbetar med utvalda mål i

läroplanen. Genom besöken skapades möten och dialoger mellan politiker och personal, något som ger ökad kunskap om de processer som bidrar till lärande och utveckling.

Flera processer under året

Arbetet med att skapa Sveriges bästa skola tog under 2023 flera steg framåt och exempel på utvecklingsarbeten som pågick är:

- Inom både förskola och grundskola finns idag ledarroller under rektors ansvar. I förskolan används processledare i det systematiska kvalitetsarbetet medan grundskolans förstelärare har fått tydligare uppdrag på de enskilda skolorna utifrån enheternas behov.
- Handledarutbildning för lärare som ska handleda studenter i förskola och grundskola under praktik påbörjades. Detta är ett viktigt arbete i sektorns kompetensförsörjningsplan.
- Fortsatt arbete med de lokala elevhälsoplanerna, fördjupade analyser, kartläggningar och uppföljningar av elevers resultat och måluppfyllelse.
- Undervisningens kvalitet är ett fortsatt fokusområde. Inom matematik infördes ett adaptivt digitalt läromedel som ger förutsättningar till en mer varierad och anpassad undervisning.
- Stärka rektors pedagogiska ledarskap i att leda arbetet för att skapa en organisation för samarbete och lärande.
- Tätare uppföljningar av elevers frånvaro med djupare analyser som ett stöd i arbetet att få elever till en fungerande skolgång. Utifrån analyserna arbetar närvaroteamet inte bara på individnivå utan numera också på gruppnivå.

Implementering och kommunikation

Sveriges bästa skola är ett förhållningssätt som visar på hur för- och grundskola ständigt arbetar för att utveckla verksamheterna. Genom det systematiska förbättringsarbetet tas områden som behöver utvecklas fram inom fokusområdena. Rektorererna arbetar vidare tillsammans med sin personal på enheterna och en del arbete sker också centralt i förskolans och grundskolans rektorsgrupper. Målbilden för kommunens för- och grundskola är att bli Sveriges bästa skola och de utvecklingsprocesser som pågår kopplas till det arbetet. Det är viktigt att kommunikationen om Sveriges bästa skola ständigt pågår.

För att bredda och förankra arbetet med Sveriges bästa skola har styrgruppen träffat alla ledningsgrupper i kommunen. Pedagog Härryda är en populär plattform för inspiration och delat lärande inom för- och grundskolan. Pedagog Härryda ska bidra till att driva utvecklingen framåt samt att skapa en stolthet i organisationen och öka kunskapen om det gemensamma pedagogiska arbetet som genomförs i kommunen.

1.4.4 Nämnden för utbildning, kultur och fritids mål för 2023

- Härryda skall bli nummer ett i undersökningen Sveriges miljöbästa kommun.

Uppföljning

Härryda kommun har klättrat i årets miljöranking till plats 125 av 290, en förbättring från föregående års plats 171. Rankingen publiceras av tidskriften Aktuell Hållbarhet.

Rankingen, som baseras på en kombination av enkätsvar från kommunen, klimatdata samt statistik från olika myndigheter och intresseorganisationer, belyser flera nyckelområden inklusive klimat, energi, vatten, natur och avfall. Enkäten efterfrågar information om kommunens strukturer och riktlinjer för hållbarhetsarbete samt konkreta åtgärder som genomförts eller påbörjats. Enkäten besvarades 2023 av totalt 223 kommuner, men samtliga kommuner ingår i rankingen utifrån statistiska uppgifter.

Resultaten från årets ranking visar på positiva trender inom flera områden där kommunen tar fler poäng, som till exempel minskat kommunalt avfall, reducerad mängd insamlat matavfall, ökat inköp av ekologiska livsmedel och förbättrad placering i rankingen Håll Sverige Rent-kommun.

Enkätfrågorna ändras årligen, vilket gör att resultaten från år till år är svåra att jämföra. Nya frågor gällande cykelvägar, energieffektivisering och minskad förbränning av plast har varit positiva för Härryda kommuns placering i årets ranking. Vissa delar av enkäten anses heller inte vara relevanta för Härryda kommun. Ett exempel är frågan om systematiskt arbete för hållbarhetskrav på kapital- eller skatteplaceringar, eftersom sådana placeringar inte görs av kommunen.

1.5 Personal

Det personalpolitiska programmet (PPP) beskriver de förhållningssätt som ska genomsyra organisationen. PPP är uppbyggt kring tre grundperspektiv; **medarbetarskap, ledarskap** samt **kommunikation och samverkan**. Programmet ska vara levande och det är viktigt att alla deltar och engagerar sig i arbetet. Utifrån PPP sker ett löpande utvecklingsarbete inom olika personalpolitiska områden.

Medarbetarskap, kommunikation och samverkan

Det personalpolitiska programmet (PPP) ska medverka till att Härryda kommuns arbetsgivarvarumärke stärks och att en stadig grund läggs för alla medarbetare i organisationen kring vilken typ av arbetsgivare vi vill vara. Programmet beskriver de förhållningssätt som ska genomsyra organisationen. Det är uppbyggt kring tre grundperspektiv; medarbetarskap, ledarskap samt kommunikation och samverkan. Programmet ska vara levande och det är viktigt att alla anställda deltar och engagerar sig i arbetet.

Medarbetarenkäten genomfördes under 2023 vilket är en bra temperaturmätare på hur organisationen mår och vad medarbetarna tycker om sin arbetsgivare.

Resultatet från enkäten är positivt på övergripande förvaltningsnivå och indexet för hållbart medarbetarengagemang blev värdet 79 vilket är i nivå med kommuner i närområdet. Värdet är också ett tecken på att positivt tecken på att organisationen mår bra. Medarbetarenkäten genomförs vartannat år.

Förvaltningen får generellt sett höga resultat när det gäller ledarskapet och styrning. De svarande upplever att cheferna har förtroende för dem och att de får uppskattning för sitt arbete. Medarbetarna skattar även samarbete och arbetsklimat högt, likaså lika rättigheter och möjligheter. De svarande uppger att det finns en förståelse för hur deras arbetsuppgifter är kopplade till sina respektive enheters uppdrag och de upplever att arbetet är meningsfullt.

På frågorna som rör hot och våld så är uppfattningen att förekomsten av denna typ av utsatthet har fått samma resultat eller minskat sedan den förra mätningen. På frågorna som rör sexuella trakasserier eller trakasserier och kränkningar av annat slag så är uppfattningen att förekomsten av denna typ av utsatthet har ökat sedan den förra mätningen.

Hälsofrämjande arbete

Härryda kommun eftersträvar att få så många medarbetare som möjligt att inse vikten av att leva ett hälsosamt liv. Genom hälsofrämjande arbete är målet att på sikt medverka till ett totalt bättre hälsoläge bland medarbetarna, vilket på sikt ska leda till minskad sjukfrånvaro.

Friskvårdsarbetet bedrivs i huvudsak genom kommunens hälsoinspiratörer som är ombud i sina respektive arbetsgrupper. Kommunen har idag ca 120 hälsoinspiratörer registrerade och dessa har under året erbjudits två inspirationsträffar. Temat för vårens träff var fysisk aktivitet med fokus på lämpliga aktiviteter för arbetsgruppen och den andra träffen hade fokus på kommunikation som leder till förändring. Kommunen arrangerar kontinuerligt aktivitetstävlingen Motionsutmaningen för att uppmuntra till fysisk aktivitet. Under året har även ett koncept med tips om lokala promenadrundor tagits fram och placerats ut på ett 15 arbetsplatser, så kallade Walk´nTalk-tavlor.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron för sektorn för utbildning, kultur och fritid var 8,3 procent för 2023. Det är en minskning motsvarande 0,4 procentenheter jämfört med 2022. Den korta frånvaron, dag 1–14, var 3,7 procent medan den längre frånvaron var 4,6 procent år 2023. Kvinnors sjukfrånvaro under 2023 var 9,2 procent och mäns sjukfrånvaro var 4,5 procent. Sjukfrånvaron för medarbetare upp till och med 29 år var 6,2 procent, 30-49 år var frånvaron 7,9 procent och 50 eller äldre var frånvaron 9,1 procent under 2023.

1.5.1 Indikatorer

Indikator/mått	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023
Hållbart medarbetarengagemang, HME.	81	81	79
Mitt arbete är meningsfullt	4,4	4,4	4,4
Vi har ett bra samarbete i den arbetsgrupp jag tillhör	4,1	4,1	4,1
Sjukfrånvaro, %	7,3	7,7	8,3

1.6 Kvalitet

1.6.1 Kvalitet i nämndens verksamhet

Här redovisas ett urval av nyckeltal från tre nyckeltalssamlingar - Kommunens kvalitet i korthet (KKiK), Relativ produktivitet och effektivitet i kommunen (Effektivitetsindex) och SCB:s medborgarundersökning, samtliga nyckeltal finns på Kolada.se.

Kommunens kvalitet i korthet är ett urval av 40 nyckeltal som Sveriges kommuner bedömer som de mest betydelsefulla för att jämföra kvalitet mellan kommuner. Utifrån kommunstyrelsens och nämndernas ansvarsområden redovisas relevanta KKiK-nyckeltal i respektive nämnds verksamhetsberättelse.

Effektivitetsindexet (Relativ produktivitet och effektivitet i kommunen) kompletterar kvalitetsnyckeltalen genom att också ta hänsyn till kostnader och de strukturella förutsättningarna kommunen har i jämförelse med andra.

Förskola, grundskola och gymnasieskola är skyldiga att genomföra ett inre systematiskt kvalitetsarbete utifrån skollagen och läroplanerna. I det arbetet följs läroplanens mål upp och resultaten analyseras och ligger till grund för enheternas förbättringsarbete. De nyckeltal som handlar om barn- och elevers lärande och utveckling används även inom den statligt styrda kvalitetsarbete. Verksamhetens inre kvalitet synliggörs för ansvarig nämnd genom verksamhetsbesök, presentationer och seminarier.

Som underlag för det inre systematiska kvalitetsarbetet används elev- och vårdnadshavarenkäter av Skolinspektionen och GR. Alla berörda i förskolan, åk 2, 5 och 8 i grundskolan samt år 2 på gymnasiet får möjlighet att besvara enkäterna.

Medborgarundersökningen genomförs av Statistiska centralbyrån (SCB) på uppdrag av landets kommuner. Härryda kommun medverkar vartannat år. 1 200 slumpvist utvalda kommuninvånare har fått möjlighet att besvara frågor om hur man uppfattar kommunen och dess verksamheter, oavsett om man har erfarenhet av verksamheten eller ej. Frågorna i undersökningen är nya i sin utformning varför det saknas jämförelser bakåt i tiden.

Kommunens kvalitet i korthet

Enligt resultaten i KKiK har nämndens verksamheter goda resultat i jämförelse med övriga kommuner. För nämndens verksamheter är 8 av 12 nyckeltal bland de 25 procent bästa kommunerna. Två nyckeltal saknar utfall. Det två nyckeltal som

inte ligger bland de 25 procent bästa är Kostnaden för förskola (kr/inskrivet barn) och Aktivitetstillfällena för barn och unga i kommunala bibliotek.

	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023
Kommunens kvalitet i korthet			
Personalitet, inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, lägeskommun, antal	4,9	-	
Kostnad förskola, kr/inskrivet barn	155 845	162 731	
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%)		77	86
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%)	91,6	90,8	89,1
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	90,3	89	87,9
Kostnad grundskola F-9, hemkommun, kr/elev	105 439	112 265	
Gymnasieelever med examen inom 4 år, kommunala skolor, andel (%)	89	88,2	85,2
Gymnasieelever med indraget studiestöd pga. ogiltig frånvaro, hemkommun, andel (%)	3,2	4	5,4
Kostnad gymnasieskola hemkommun, kr/elev	115 981	125 401	
Aktivitetstillfällena för barn och unga i kommunala bibliotek, antal/1000 inv 0-18 år	45,1	44,9	
Deltagartillfällena i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år	33,2	36,6	
Elever i musik- eller kulturskola, 6-15 år, andel (%)	22,7	-	

Färgerna rött, gult och grönt används för att visa hur ett resultat ligger till jämfört med andra kommuner. För varje nyckeltal rangordnas alla kommuner efter sina resultat och de 25 procent bästa resultaten får grön färg, de 25 procent sämsta kommunerna får röd färg och de 50 procent i mitten får gul färg. Utfall som saknas markeras med sträck. För vissa indikatorer finns utfall för 2023 tillgängligt först under 2024.

Relativ produktivitet och effektivitet i kommunen

Indexen baseras på nyckeltal för kvalitet och resurs. De har justerats för strukturella förutsättningar och visar relativ effektivitet, dvs kommunens läge i jämförelse med andra. Effektivitetsindex är en sammanvägning av kvalitetsindex och resursindex. Indexvärdet kan vara mellan 0 och 100 där 100 är bäst jämfört med andra.

Effektivitetsindex och kvalitetsindex för förskola för 2022 saknar utfall då felaktig data rapporterades in och därför sedan togs bort från Kolada. För 2023 har uppgifterna kvalitetssäkrats för att inte felet ska upprepas. Resursindex (63) gör att Härryda kommun placerar sig bland de 50 procent av kommunerna i mitten.

Grundskolan visar höga resultat inom samtliga nyckeltal gällande elevers resultat. Resultaten är dock något lägre än förväntat med hänsyn till de socioekonomiska förutsättningarna utifrån SKRs modellberäknade värde. Skolinspektionens elevenkät har gjorts om och från 2022 besvaras enkäten av elever i årskurs 8. Kostnaden för kommunens grundskola per elev är relativt låg, lägre än genomsnittet i riket, även med hänsyn till de socioekonomiska förutsättningarna.

Effektivitetsindexet (52) är över genomsnittet i jämförelse med övriga kommuner i landet men i det lägre spannet för kommuner som har liknande socioekonomiska förutsättningar.

Det framgår att gymnasieskolan i Härryda kommun har höga skolresultat. Resultaten för 2022 är dock något lägre än förväntat med hänsyn till de socioekonomiska förutsättningarna utifrån SKRs modellberäknade värde. Skillnaden mellan det faktiska och det modellberäknade värdet anger om kommunens resultat är högre eller lägre än förväntat givet kommunens elevsammansättning. En positiv avvikelse innebär resultatet är bättre än förväntat, medan en negativ avvikelse visar på ett lägre resultat än förväntat. Det som är utmärkande för Härryda kommun är den låga kostnaden per elev i relation till jämförbara kommuner. Härryda ges ett effektivitetsindex om 58, vilket är högre än genomsnittet och högst bland de kommuner som bedöms som jämförbara socioekonomiskt.

	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023
Relativ produktivitet och effektivitet i kommunen			
<i>Förskola</i>			
Effektivitetsindex förskola	85	-	
Kvalitetsindex förskola	70	-	
Resursindex förskola	64	63	
<i>Kommunal grundskola</i>			
Effektivitetsindex kommunal grundskola F-9	61	52	
Kvalitetsindex kommunal grundskola F-9	47	48	
Resursindex kommunal grundskola F-9	72	59	
<i>Kommunal gymnasieskola</i>			
Effektivitetsindex kommunal gymnasieskola	73	58	
Kvalitetsindex kommunal gymnasieskola	55	43	
Resursindex kommunal gymnasieskola	100	96	

Färgerna rött, gult och grönt används för att visa hur ett resultat ligger till jämfört med andra kommuner. För varje nyckeltal rangordnas alla kommuner efter sina resultat och de 25 procent bästa resultaten får grön färg, de 25 procent sämsta kommunerna får röd färg och de 50 procent i mitten får gul färg. Utfall som saknas markerar med sträck. För vissa indikatorer finns utfall för 2023 tillgängligt först under 2024.

Medborgarundersökningen

Medborgarundersökningen genomförs vartannat år. I tabellen nedan redovisas ett urval av resultatet från SCB:s medborgarundersökning 2022. Resultatet har även redovisats i verksamhetsberättelse 2022. I medborgarundersökningen framgår att de flesta har en positiv uppfattning om nämndens verksamheter. Förskola, grundskola och gymnasium ges alla starka betyg, framförallt gymnasieskolan där 99 procent av invånarna uppger att de tycker att gymnasieskolan i Härryda kommun fungerar ganska eller mycket bra.

De allra flesta är också nöjda med kommunens bibliotek, med det lokala kultur- och nöjeslivet och med mötesplatser för äldre att träffas på. Däremot ger man ett lågt omdöme till utbudet av ställen för unga att träffas på. Detta är under

genomsnittet i jämförelse med övriga kommuner. Den unga kategorin (18-29 år) ger samtidigt ett högre betyg till ställen för unga att träffas på (51 procent ganska eller mycket nöjda) än övriga ålderskategorier.

Sammanfattningsvis framgår att nämndens verksamheter har hög kvalitet, presterar goda resultat och till en låg kostnad i jämförelse med övriga kommuner i Sverige. Det överensstämmer också med vad Härryda kommun förväntas uppnå utifrån kommunens socioekonomiska förutsättningar.

	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023
SCB:s Medborgarundersökning			
Förskolan fungerar bra i kommunen, andel (%)	-	95,6	-
Grundskolan fungerar bra i kommunen, andel (%)	-	80,7	-
Gymnasieskolan fungerar bra i kommunen, andel (%)	-	98,7	-
Bra utbud av böcker och tidskrifter i kommunens bibliotek, andel (%)	-	96	-
Bra digitalt utbud av böcker och tidskrifter i kommunens bibliotek, andel (%)	-	89,5	-
Bra utbud av bibliotekets aktiviteter (t.ex. bokklubbar, författarbesök, sagostunder, utbildning), andel (%)	-	93,8	-
Bra utbud av ställen för unga att träffas på i kommunen, andel (%)	-	23,2	-
Bra utbud av ställen (t.ex. träffpunkter) för äldre att träffas på i kommunen, andel (%)	-	69,2	-
Det lokala kultur- och nöjeslivet i kommunen är bra, andel (%)	-	62,1	-
Kommunens arbete för att främja det lokala kulturlivet är bra, andel (%)	-	63,1	-

Färgerna rött, gult och grönt används för att visa hur ett resultat ligger till jämfört med andra kommuner. För varje nyckeltal rangordnas alla kommuner efter sina resultat och de 25 procent bästa resultaten får grön färg, de 25 procent sämsta kommunerna får röd färg och de 50 procent i mitten får gul färg. Utfall som saknas markeras med sträck. För vissa indikatorer finns utfall för 2023 tillgängligt först under 2024.

1.6.2 Servicegarantier

En servicegaranti är såväl ett löfte som en upplysning om vad invånare kan förvänta sig av kommunen. Den ser till att tjänster håller samma goda kvalitet och erbjuds på lika villkor för alla.

Inom nämnden för utbildning, kultur och fritids verksamhetsområde finns följande servicegarantier:

- Förskoleplats inom fyra månader

Förvaltningens bedömning av hur garantierna fallit ut under 2023

Förvaltningen bedömer att garantin har uppfyllts. Alla som har sökt en förskoleplats under 2023 har fått en förskoleplats inom fyra månader.

1.7 Ekonomi

1.7.1 Driftredovisning

tkr	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022
Nämndens ofördelade reserv	0	6 500	6 500	0
Sektorsledning	14 924	15 332	408	20 572
Förskola	301 988	325 765	23 777	289 959
Grundskola	734 842	714 760	-20 082	708 927
Gymnasium	214 732	212 484	-2 248	196 391
Elevhälsa och utveckling	45 499	47 565	2 066	0
Kultur och fritid	118 341	126 216	7 875	111 699
Nettokostnad	1 430 326	1 448 622	18 296	1 327 548

Nämnden för utbildning, kultur och fritid redovisar en positiv avvikelse mot budget om 18,3 mnkr vilket motsvarar 1,3 procent av nämndens nettobudget.

Sektorns överskott utgörs till stor del av satsningar från december/februaribudgeten om 13,5 mnkr samt nämndens ofördelade reserv om 6,5 mnkr, dvs. medel som ej planerades att tas i anspråk under året.

Sektorledning redovisar en positiv avvikelse om 0,4 mnkr. Överskottet beror främst på en vakans med pausad rekrytering som en besparingsåtgärd för år 2024.

Förskoleverksamheten redovisar ett positivt resultat om 23,8 mnkr eller 7,3 procent mot budget för år 2023. Överskottet beror främst på 186 färre barn än budgeterat inom samtliga verksamhetsformer samt kommunal och enskild regi. Utöver positiva avvikelser kopplat till färre barn redovisar administration och ledning ett positivt resultat om 3,6 mnkr med anledning av vakanta tjänster samt återhållsamhet gällande centrala budgetposter. Satsningen på minskade barngrupper om 5 mnkr har heller inte tagits i anspråk under året då det inte finns avsatta medel för minskade barngrupper i kommunfullmäktiges budget för 2024.

Grundskoleverksamheten redovisar ett negativt resultat om 20,1 mnkr eller 2,8 procent mot budget för år 2023. De främsta anledningarna till det negativa resultatet är underskott inom de kommunala grundskoleenheterna. Underskottet förklaras också av fler köpta platser än budgeterat, kompensation till fristående skolor på grund av överskridande av budget samt underskott för skolskjuts på grund av fler resor.

Gymnasieverksamheten visar en negativ avvikelse mot budget om 2,2 mnkr (1,1 procent). Underskottet förklaras i sin helhet av anpassad gymnasieskola samt introduktionsprogrammen (IM) på grund av fler elever med större behov av t ex LSS-omsorg och undervisning i små grupper. Fler elever på Hulebäcksgymnasiet medför ett underskott på skolan men ett större överskott från fler sålda och färre köpta platser.

Elevhälsa och utveckling redovisar en positiv avvikelse mot budget om 2,1 mnkr (4,0 procent) vid årets slut. Verksamhetens överskott förklaras till stor del av

högre intäkter från Migrationsverket för asylsökande elever och personer på flykt från Ukraina men också av en vakans samt av obudgerade statsbidrag.

Kultur- och fritidsverksamheten visar en positiv avvikelse mot budget om 7,9 mnkr (6,2 procent). Överskottet förklaras främst av budgettillskott till verksamheten som ej har tagits i anspråk under året. Dessutom blev den nya idrottshallen i Mölnlycke fabriker tillgänglig först i oktober istället för som budgeterat i januari, vilket också bidrar till överskottet.

1.7.1.1 Barn- och elevantal

Verksamhet	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse 2023
Förskola	2 445	2 259	-186
Grundskola	6 199	6 115	-84
Gymnasiet	1 768	1 726	-42

1.7.2 Investeringsredovisning

tkr	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022
Sektorsledning	0	100	100	22
Förskola	2 004	2 400	396	971
Grundskola	4 473	7 686	3 213	3 389
Gymnasium	2 015	2 050	35	2 055
Elevhälsa och utveckling	0	100	100	0
Kultur och fritid	809	1 375	566	632
Nettoutgift	9 301	13 711	4 410	7 069

Sektorn redovisar en positiv avvikelse om 4,4 mnkr mot budget avseende investeringar för året.

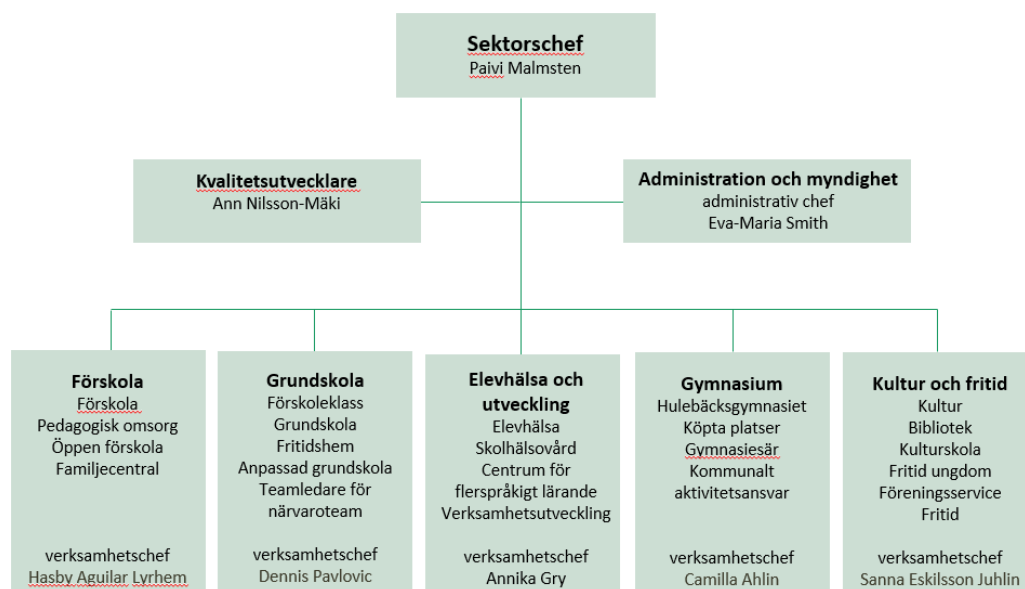
Förskolan redovisar en positiv avvikelse om 0,4 mnkr. Investeringar av möbler, lekutrustning och andra inventarier har genomförts för de förskolor som har renoverats under året med syfte att ersätta icke funktionella och trasiga möbler och inventarier. Rektor har tillsammans med pedagoger och projektledare för förskola gjort en kartläggning av förskolornas och kommunens möbelbiblioteks befintliga möbelutbud. Utefter kartläggningen har varje förskola köpt in ett likvärdigt basutbud, för både inomhus och utomhus, som ska bidra till att stärka förskolornas möjlighet till att ge högre kvalitet på barnens fysiska lärmiljö och utbildning.

Grundskolan redovisar ett positivt resultat om 3,2 mnkr framförallt till följd av att inventarier till nya Fagerhultsskolan i Hindås köps in successivt i takt med att skolan fylls på med elever. En extra satsning på inventarier genomfördes även på Rävlanda F-6 under året.

Gymnasiet redovisar ingen avvikelse mot budget. Exempel på inköp som har gjorts under året är skol- och kontorsmöbler samt teknisk utrustning för de olika programmen och datautrustning till salarna.

2 Sektor för utbildning, kultur och fritid

2.1 Organisation

2.2 Förskola

2.2.1 Mål

2.2.1.1 Nämnden för utbildning, kultur och fritids mål för 2023

- Utbudet av annan pedagogisk verksamhet/dagbarnvårdare ("dagmammor") ska stärkas.
- Antalet barn per grupp och personal ska vara anpassad så att tryggheten och kvalitén i verksamheten ökar.
- Brukarnas nöjdhet med verksamheten skall öka.
- Våra barn och ungas upplevda otrygghet skall minska.

Uppföljning

Utbudet av annan pedagogisk verksamhet/dagbarnvårdare ("dagmammor") ska stärkas

För att stärka utbudet av annan pedagogisk verksamhet har ansvarig rektor under året haft ett större fokus på att utveckla pedagogernas kompetens i både grunduppdrag och inom språkutveckling. Kompetensutveckling inom språkutvecklande arbetssätt har genomförts och samarbete med biblioteken har resulterat i ryggsäcksbibliotek för barn och vårdnadshavare. Det systematiska

kvalitetsarbetet har anpassats till pedagogisk omsorg med fokus på att utbilda barnen på bästa sätt. Rektor har arbetat aktivt med att stärka verksamheten och dess attraktivitet genom att höja kvaliteten på undervisningen samt öka samarbetet mellan pedagogerna i verksamheten. Pedagogerna tar i dagsläget egna initiativ för att lösa eventuell frånvaro, samarbetet sker även över de geografiska områden i kommunen.

Antalet barn per grupp och personal ska vara anpassad så att tryggheten och kvalitén i verksamheten ökar

Såväl barngruppernas storlek som personaltäthet är viktiga för att skapa en trygg miljö med hög kvalitet för undervisning. Barngruppernas storlek redogör för det totala antalet barn som är inskrivna i en specifik grupp och mäter hur många barn som interagerar och delar en gemensam inne- och utemiljö. Personaltätheten redogör för antalet vuxna som är närvarande för barnen i en given barngrupp och mäter förhållandet mellan vuxen och barn. Personaltätheten är ett sätt att säkerställa att det finns tillräckligt med vuxna för att möta barnens behov i förhållande till barngruppens storlek. Balansen mellan barngruppens storlek och personaltätheten är således viktig, varför förskolan arbetar aktivt med att dela in barnen i mindre grupper. Gruppindelningarna sker utifrån barnens ålder, behov och intresse. Antalet pedagoger anpassas till barnantal och varierar beroende på aktivitet.

Brukarnas nöjdhet med verksamheten skall öka

Förskoleverksamheten som helhet har fortsatt en hög nöjdhet baserat på den regiongemensamma enkät som genomförs årligen. För att bibehålla resultatet arbetar förskolan aktivt med löpande kommunikation, transparens och återkoppling till vårdnadshavare kring barns utveckling och lärande. För kommunikation och för att skapa insyn och delaktighet i förskolans uppdrag och undervisning används utvecklingssamtal, föräldramöten och den digitala plattformen Unikum.

Våra barn och ungas upplevda otrygghet skall minska

Pedagogernas närvaro och förmåga att involvera barnen och göra dem delaktiga i arbetet är grundläggande för att skapa trygghet. Förskolan arbetar också med förskoleteamet, som består av specialpedagoger, psykolog och logoped. Under året har förskolan tillsammans med förskoleteamet tagit fram en barnhälsoplan som nu är under implementering. Alla förskolor har i uppdrag att revidera sina planer mot diskriminering och kränkande behandling årligen och att identifiera otrygga platser, både inom- och utomhus.

2.2.2 Grunduppdrag

2.2.2.1 Uppföljning av grunduppdrag

Styrning och ledning

Förskolan har under året arbetat med att skapa en sammanhållen ledningsgrupp som har tydligt fokus på ledarhandlingar. Ledarhandlingar innebär att ge pedagogiska och organisatoriska förutsättningar för medarbetarna i syfte att nå en

högre måluppfyllelse. Uppdelning av rektorer i team har visat sig vara en framgångsfaktor, då rektorerna får tydliga sammanhang för att arbeta vidare med ledningsgruppens frågor och beslut. Flera rektorsteam arbetar kollegialt med sina medarbetare i nätverk och med gemensam litteratur, vilket bidrar till att skapa en likvärdig undervisning för alla barn i kommunen.

Systematiskt kvalitetsarbete

Rektorerna har under året fått dela och lära genom att presentera något ur sin verksamhet för sina kollegor. På så sätt har rektorerna tagit del av varandras verksamheter och delat erfarenheter från varandras ledarskap. Förskolans rektorer har utvecklat sina rapporter, tack vare gemensamma workshops med konstruktiv feedback från verksamhetschef och kvalitetsutvecklare. Rektorerna arbetar aktivt med utveckling och organisation, vilket gör att den röda tråden mellan rektor, pedagog och barnets utveckling tydliggörs.

Verksamhetsutveckling

Språkutvecklande arbetssätt

Under året har förskolan fokuserat på språkutvecklande arbetssätt för att ge barnen goda förutsättningar för att nå fullföljda studier. I första skedet har fokus legat på att stärka rektorernas kunskaper inom språkutveckling genom utbildningsinsatser, kollegiala samtal samt studiebesök. Samtliga pedagoger har fått ta del av kompetensutveckling och gemensam litteratur kring språkutvecklande arbetssätt. Uppföljning av insatserna visar att pedagogerna i både förskola och pedagogisk omsorg arbetar aktivt med språket i fokus. Språkutvecklande arbetssätt kommer fortsatt att prioriteras framgent, då språket är grunden i allt lärande.

Processledarutbildning

Efter ett och ett halvt år har förskolans 22 processledare slutfört utbildningen i språk och kommunikation. Processledarna har nu i uppdrag att tillsammans med respektive rektor dela sina kunskaper om aktionslärande till sina kollegor genom handledning. För att säkerställa att aktionslärande som arbetssätt utvecklas har rektorerna arbetat fram en plan för genomförande och uppföljning.

Sveriges bästa skola

Under året har verksamheten fokuserat på det systematiska kvalitetsarbetet samt den nyligen framtagna barnhälsoplanen, vilka är direkt kopplade till Sveriges bästa skola. Verksamhetsbesök och uppföljningar av både verksamhetschef och politiker är betydelsefulla för att öka dialog och delaktighet. För att hålla ihop förskolan och grundskolan har arbetet i rektorsgrupperna pågått och stort fokus har legat på att utveckla och förbättra övergångarna mellan verksamhetsformerna som en förutsättning för att nå fullföljda studier.

Under året har ett flertal förskolor renoverats. I syfte att uppnå effektiva processer kring renovering, evakuering och inköp har en projektledare anställts med ansvar för processen. Utvärderingarna från de förskolor som renoverats visar på att projektledaren haft stor positiv påverkan och bidragit till effektiva processer med hög kvalitet. Projektledaren har även ansvarat för samordnade inköp, vilket bidragit till säkra och likvärdiga lokaler och miljöer för barnen.

Förskola för alla är en ny lag som syftar till att öka deltagandet i förskolan. Den nya lagen bidrar till att verksamheten ska nå ut till de barn som inte är inskrivna i

verksamheten med erbjudande om plats för att få den undervisningen de har rätt till.

2.2.2.2 Informationstal

	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2023
Invånare i kommunen, 1-5 år	2 409	2 447	2 419	2 366	2 386
Nettokostnad i tkr/inv 1-5 år	117,6	117	120	128	132
Inskrivna barn förskolan, egen regi	1 953	1 938	1 945	1 844	1 970
Inskrivna barn pedagogisk omsorg, egen regi	109	103	97	84	115
Köpta platser	259	258	285	331	360

Antal inskrivna barn i förskolan, egen regi, beräknas exkl sålda platser (41 stycken) till andra kommuner fr.o.m. 2023.

2.2.2.3 Kvalitetsindikatorer

	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023
Antal barn/vuxen i förskolan, egen regi	5	4,9		
Antal barn/vuxna i pedagogisk omsorg, egen regi	4,8	4,8		
Heltidstjänster med förskollärlärolegitimation, kommunal regi, andel (%)	56	56		

Statistik avseende personalnyckeltal saknas för år 2022. Statistiken för år 2023 publiceras i Kolada först under vecka 16 2024.

2.2.3 Ekonomi

	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022
Intäkt	55 497	43 111	12 386	55 087
Kostnad	357 485	368 876	11 391	345 046
Netto	301 988	325 765	23 777	289 959

Förskoleverksamheten redovisar ett positivt resultat om 23,8 mnkr, eller 7,3 procent, mot budget för år 2023. Budgetavvikelsen beror främst på 186 färre barn än budgeterat inom samtliga verksamhetsformer i kommunal och enskild regi.

De kommunala förskoleenheterna har haft 126 färre inskrivna barn än budgeterat, vilket motsvarar ett centralt överskott om 9,4 mnkr. Förskoleenheternas budget justeras utifrån inskrivna barn och redovisar ett överskott om 1,6 mnkr, vilket främst förklaras av vakanser som tillfälligt tillsatts med obehörig personal vid rekryteringssvårigheter. Tillkommande placeringar av barn har fördelats på befintliga avdelningar, vilket har bidragit till högre kostnadseffektivitet på flera förskolor. Verksamheten har dessutom arbetat med projektet optimerad bemanning som har resulterat i bättre schemaplanering och färre timvikarier på flera enheter. Vidare redovisar pedagogisk omsorg ett positivt resultat om 2,4 mnkr med anledning av 31 färre barn än budgeterat samt lägre omkostnader. Öppna förskolan redovisar ett positivt resultat om 0,1 mnkr på grund av sjukfrånvaro som inte ersatts med vikarier under året. Administration och ledning

redovisar ett överskott om 3,5 mnkr med anledning av vakanta tjänster samt återhållsamhet gällande centrala budgetposter.

Köpta och sålda platser redovisar ett överskott mot budget om 1,8 mnkr som en följd av färre köpta platser av fristående förskolor under vårterminen. Det beror främst på att Jensens förskola hade färre ansökningar under våren jämfört med hösten.

Satsningen på minskade barngrupper om 5 mnkr har inte tagits i anspråk under året då det inte finns avsatta medel för minskade barngrupper i kommunfullmäktiges budget för 2024. Därmed har en kortsiktig satsning inte varit motiverat, både ur arbetsmiljöperspektiv men även barnperspektiv. Dock har en satsning på utökad personaltäthet skett genom statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder som även har möjliggjort minskade barngrupper under del av dag.

Kommunen har sedan 2015 haft en nedåtgående trend gällande antal invånare i förskoleålder. Barnantalet ökade endast något år 2021 för att sedan fortsätta att minska långsamt. Under 2023 hade verksamheten 60 färre inskrivna barn i förskolan i egen regi, inklusive 40 stycken sålda platser till andra kommuner, jämfört med föregående år. Minskningen har främst skett i Landvetter som en effekt av etableringen av Jensens förskola under hösten 2021. I och med detta har även antalet köpta platser från fristående ökat med 46 stycken jämfört med föregående år. Inom pedagogisk omsorg minskade antalet inskrivna barn med 13 stycken jämfört med 2022.

Intäkts- och kostnadsutveckling jämfört med föregående år

Jämfört med bokslut 2022 har barnhälsa samt centrum för flerspråkigt lärande organiserats om till verksamheten elevhälsa och utveckling motsvarande en nettobudget om 4,6 mnkr.

Intäkterna har ökat med 2,9 mnkr jämfört med 2022, vilket till största del beror på en ökning om 2,7 mnkr av statsbidraget för kvalitetshöjande åtgärder från 8,2 mnkr år 2022 till 10,9 mnkr år 2023. Vidare har intäkter från sålda förskoleplatser till andra kommuner minskat med 0,5 mnkr som en följd av färre sålda platser. Intäkter från barnomsorgsavgifter har ökat med 1 mnkr på grund av nya avgiftsnivåer för 2023.

Kostnaderna har ökat med 12,4 mnkr jämfört med föregående år, främst på grund av ökade kostnader för köpta platser om 11,1 mnkr. Detta beror på fler köpta platser från fristående förskolor, nya bidragsnivåer för 2023 samt fler yngre barn som fått placering på Jensens förskola. Övriga kostnader har minskat med 4,4 mnkr jämfört med föregående år då verksamheten under 2022 gjorde inköp av arbetsdatorer till all tillsvidareanställd personal om 3,7 mnkr. Personalkostnaderna har ökat med 4,5 mnkr. Exklusive lönerevision om 6 mnkr har personalkostnaderna minskat jämfört med föregående år till följd av anpassad personalorganisation i takt med färre inskrivna barn i egen regi samt omorganisationen för elevhälsa och utveckling.

2.3 Grundskola

2.3.1 Mål och inriktningar

2.3.1.1 Inriktningar

Politiska inriktningar från Verksamhetsplan 2023

Verksamheten ska sträva mot att bli Sveriges bästa grundskola och alla elever ska, utifrån sina förutsättningar, utmanas för att utvecklas och kunskapsresultaten ska öka. Arbetet med skolutveckling ska drivas i samverkan mellan politik, förvaltning och personalföreträdare.

Uppföljning

Härreda kommuns grundskolor har fortsatt hög måluppfyllelse vad gäller andel behöriga till ett nationellt gymnasieprogram och betygsresultat i form av meritvärden i åk 9 och övriga årskurser. Dock behöver likvärdigheten vad gäller resultat mellan kommunens skolor öka.

I sektorn pågår ett arbete med att ytterligare utveckla det systematiska kvalitetsarbetet på enhets-, verksamhets- och huvudmannanivå. Goda rutiner och ett levande kvalitetsarbete på alla enheter främjar goda resultat. Ett arbete för att implementera rutiner och uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet har genomförts. Syftet har varit att förbättra likvärdigheten och säkerställa kvaliteten i skolverksamheten. Genom att ha tydliga mål, kontinuerlig utvärdering och engagemang från alla inblandade parter kan verksamheterna inom sektorn arbeta tillsammans för att förbättra och stärka kvaliteten på kommunens skolor.

Rektorerna har tillsammans med förstelärarna tagit del av en utbildningsinsats med en skolforskare från Göteborgs universitet för att ytterligare öka sin kompetens kring skolutveckling och digitalisering. Förstelärarna fungerar som mellanledare och har en viktig roll att tillsammans med rektor driva skolans utveckling. Utgångspunkten vid tillsättning av framtida karriärtjänster är verksamhetens behov och elevers måluppfyllelse. För att tydligare möta detta ska alla karriärtjänster som tillsätts från läsåret 2023/2024 vara tidsbestämda och ha en tydlig och individuell skriftlig uppdragsbeskrivning.

Rektorerna har fördjupat sig i sin skolas utvecklingsområden och tagit fram ledarhandlingar som styr och leder skolans arbete i rätt riktning. Skolornas prioriterade mål är deras bidrag till arbetet mot att bli Sveriges bästa skolkommun. Samarbetet med universitet fortsätter för att skapa en gemensam teorigrund och att säkerställa att undervisningen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

En gemensam elevhälsoplan med ledningssystem, rutiner och ansvarsfördelning för att säkerställa ett likvärdigt elevhälsoarbete har reviderats och har under perioden implementerats såväl i rektorsgruppen som på enheterna. Varje skola har därefter upprättat en lokal arbetsplan för elevhälsa där skolans rutiner för främjande och förebyggande arbete för en god lärmiljö tydliggörs ytterligare. För att säkerställa likvärdigheten har rektorsgruppen börjat arbeta i team. Genom att rektorerna arbetar aktivt tillsammans som ett team skapas en miljö där lärande och

utveckling främjas, vilket leder till ökad produktivitet och framgång i arbetet med att uppfylla visionen Sveriges bästa skola.

För att säkerställa att alla elever folkbokförda i Härryda kommun får en god utbildning samarbetar grundskoleverksamheten fortlöpande med andra sektorer och externa aktörer.

2.3.1.2 Nämnden för utbildning, kultur och fritids mål och inriktningar för 2023

- Det ska vara lugnt och tryggt i alla skolmiljöer.
- Kunskapsresultaten ska öka för varje enskild elev i grund- och grundsärskolan.
- Antalet elever med problematisk skolfrånvaro ska minska.
- Skadegörelsen i och runt kommunens skolor ska minska och det ska vara nolltolerans mot klotter.
- Inriktningen är att den centrala potten pengar för studie- och kulturbesök bör utökas och även omfatta fritidsverksamheten.
- Våra barn och ungas upplevda otrygghet skall minska.
- Stöd till elever med störst behov skall öka.
- Brukarnas nöjdhet med verksamheten skall öka.

Uppföljning

Det ska vara lugnt och tryggt i alla skolmiljöer.

Trygghet och studiero ingår i skolornas systematiska kvalitetsarbete. Den centrala elevhälsoplanen har reviderats och varje enhet har en lokal arbetsplan. Metoderna PAX och PALS har använts för att skapa lugna och trygga skolmiljöer. Elevernas upplevda trygghet följs upp årligen genom enkäter. Resultat i åk 5 och åk 8 kring trygghet (Kolada) visar på att kommunens grundskolor placerar sig nära genomsnittet i jämförelse med övriga grundskolor i landet. Resultaten varierar mellan skolorna. Rektor har i uppdrag att följa upp, analysera och genomföra åtgärder utifrån resultatet på respektive skola.

Kunskapsresultaten ska öka för varje enskild elev i grundskola och anpassad grundskola.

Gymnasiebehörigheten för elever i åk 9 har minskat något, samtidigt som meritvärdet har ökat. Den lägre andelen behöriga elever till gymnasiet förklaras bland annat av att det finns fler elever med anpassad studiegång och fler elever som har gått färre än tre år i svensk grundskola, samt att elever har gått högstadiet under pandemin och fått en alternativ undervisning som i stora delar varit digital. För elever i åk 3 märks en ökning från år 2022 av andelen elever som klarat nationella proven i matematik och svenska - från 71 till 80 procent respektive 77 till 83 procent. Skolorna har fokuserat på att insatser sätts in tidigt i elevens skolgång för att öka elevernas måluppfyllelse.

Antalet elever med problematisk skolfrånvaro ska minska.

Antalet elever med problematisk skolfrånvaro (frånvaro om 75-100%) har minskat från 39 elever (jan 2021) till 17 elever (jan 2024). En extern revision har genomförts kring närvaroarbetet som resulterat i en rapport med förbättringsförslag. Befintlig handlingsplan har uppdaterats utifrån rapporten och implementering av planen pågår. Arbetet med att genomföra närvaroutredningar har intensifieras och följs upp på enhetsnivå. Närvaroteamet arbetar med de elever som har störst och mest problematisk skolfrånvaro.

Skadegörelsen i och runt kommunens skolor ska minska och det ska vara nolltolerans mot klotter.

Sektorn för utbildning, kultur och fritid har samarbetat med sektorn för teknik och förvaltningsstöd för att minska skadegörelse och klotter. Samtliga grundskolor har arbetat med förbättringar av skolmiljön och varje rektor upprättar ordningsregler för skolan där omsorg om lokaler, skolgård och material ofta ingår som en del. Målet är att involvera såväl elever som personal i arbetet med att minska skadegörelse och klotter. I de fall det är möjligt utkrävs ersättning för skadegörelse och klotter. Under år 2023 har fler kameror monterats utomhus på skolgårdar och vid entréer. I Landvetter finns etablerad nattvandring. Kostnaderna för skadegörelse har följts upp.

Inriktningen är att den centrala potten pengar för studie- och kulturbesök bör utökas och även omfatta fritidsverksamheten.

Den centrala potten för studie- och kulturbesök har utökats och omfattar nu även fritidshem.

Våra barn och ungas upplevda otrygghet skall minska.

Rektor ansvarar för att planen mot kränkande behandling och diskriminering upprättas varje år. Otrygga platser i skolmiljön, såväl inomhus som utomhus, ska identifieras och åtgärder vidtas för att göra platserna tryggare. Den interna granskningen visar på att elevernas liv på nätet påverkar det psykosociala måendet och upplevd otrygghet på skolorna. Omklädningsrum upplevs som otrygga platser på de flesta skolor på grund av risken att bli filmad, trots att det finns separata duschbås och begränsning av mobiltelefonanvändande. Rektor ansvarar även för att elevhälsoplanen utvärderas och uppdateras. Aktiviteter kopplade till elevhälsoplanen syftar till att främja hälsa och förebygga ohälsa. På de flesta skolor finns trygghetsteam som ansvarar för utredning av kränkningar. Teamen ansvarar också för att rapportera förbättringsförslag till rektor.

Stöd till elever med störst behov skall öka.

Rektorer har tillsammans med elevhälsan arbetat med systematiken kring att stödet till de elever som har störst behov ska kunna tillgodoses på bästa sätt. Centralt anställda specialpedagoger har fått samordnande funktioner för att stödja detta arbete.

Följande har genomförts:

Arbete med den samlade elevhälsan och nya skrivningar i skollagen.

Under året har rektorsgruppen arbetat med de nya skrivningarna i skollagen som berör det systematiska elevhälsoarbetet. Arbete har gjorts kring Skolverkets riktlinjer för hur en utredning av elevs behov av särskilt stöd ska planeras och genomföras av den samlade elevhälsan. Detta för att en utredning ska visa på elevens samlade behov och kunna genomföras skyndsamt då rektor fattar beslut om detta.

Närvaro

Alla grundskolor omfattas av en ny handlingsplan för att säkerställa varje skolas rutiner kring att upptäcka och utreda frånvaro. Närvaroteamet har förändrat metoden för att nå samtliga elever som har en frånvaro på 75-100%. Central elevhälsa har erbjudit stöd i att hålla SIP-möten (samordnad individuell plan) med representanter från både socialtjänst och utbildning. Detta vid svåra och konfliktfyllda möten där någon utomstående behöver samordna insatser för att eleven ska få rätt stöd. Samtliga skolkuratorer har påbörjat utbildning i att arbeta med samtalsmatta. Detta för att kunna kommunicera med elever med hög frånvaro (men också andra elever med andra behov) på ett sätt så att de får förutsättningar att uttrycka sina behov.

Rutiner och fortbildning för lärare och övrig skolpersonal i kommungemensamma SU-grupper

Nya rutiner har tagits fram för att aktualisera elever som har behov av kommungemensam SU- grupp (särskild undervisningsgrupp). Detta för att identifiera och kartlägga elever i behov samt möjlighet att kunna planera för elever med störst behov att få en placering när det behövs, samt att skapa grupper som blir gynnsamma för eleverna och ger de bästa förutsättningarna för eleven att utvecklas mot målen. Gemensamma fortbildningsinsatser har genomförts för alla som arbetar i kommungemensamma SU-grupper. Fokus under året har varit språk, kommunikation och kvalitet i undervisningen.

Mottagande anpassad grundskola

Ny rutin för mottagande i anpassad grundskola har tagits fram. Det är viktigt att eleven får rätt skolplacering och att det sker systematiskt för att ge förutsättningar för planering av grupper och fortbildning för personal. Om eleven vid ett mottagande i anpassad grundskola kan gå kvar som individintegrerad i sin befintliga klass, ska den befintliga skolan kunna möta detta behov. Till stöd i arbetet finns centralt anställd specialpedagog som fått ett mer riktat uppdrag för att säkerställa detta.

Övergång från grundskolan till individuellt program på gymnasiet

Under året har samarbete påbörjats med Hulebäcksgymnasiet, för att utveckla övergångar till gymnasiet för de elever i störst behov. Specialpedagog från grundskola och gymnasiet träffar rektorer och elevhälsans professioner för att utarbeta rutiner för övergångarna. Det har också påbörjats arbete kring hur lovskolor och prövningar kan organiseras för elever som kan vara hjälpta av detta för att nå gymnasiebehörighet.

Arbete med implementering av rutiner för tidiga samordnade insatser med socialtjänsten har påbörjats och kommer att fortsätta. Skolorna följer upp och analyserar elevernas anpassningar och stödinsatser på ett kontinuerligt och systematiskt sätt. Statsbidrag för likvärdig skola 2023 har använts till att stärka

likvärdigheten och kunskapsutvecklingen. Fördelningen av statsbidraget har som mål att uppväga skillnader mellan och inom verksamheter, i syfte att främja likvärdighet.

Brukarnas nöjdhet med verksamheten ska öka.

Resultat i åk 5 och åk 8 kring "hur nöjd är du med din skola" (Kolada) visar på att kommunens grundskolor placerar sig nära genomsnittet i jämförelse med övriga grundskolor i landet. Varje år mäter skolorna elevernas nöjdhet genom bland annat elevenkäter, information från utvecklingssamtal, hälsosamtal, elevråd, klassråd och ungdomsrådet. Elevernas nöjdhet ingår som ett delområde i skolornas systematiska kvalitetsarbete och följs upp årligen i nämnden.

2.3.2 Grunduppdrag

2.3.2.1 Uppföljning av grunduppdrag

Grundskolan har överlag hög måluppfyllelse när det gäller behörighet till gymnasiet och betygsresultat, men det finns stora variationer mellan skolorna i kommunen. Betygsresultaten för grundskolorna är höga över tid, med ett genomsnittligt meritvärde på 234 poäng. Det finns dock en skillnad mellan skolorna, där den högsta skolan har 260 poäng och den lägsta har 219 poäng. En oroande trend de senaste fyra åren är att fler elever saknar behörighet till yrkesprogram.

Det har genomförts ett arbete för att synliggöra ledningssystem, rutiner och ansvarsfördelning inom elevhälsoarbetet, inklusive revidering av den kommungemensamma elevhälsoplanen och implementering av metoderna PALS och PAX.

Skolledningen spelar en nyckelroll i att skapa en trygg och inkluderande miljö. Genom att visa aktivt ledarskap och agera konsekvent mot kränkning och diskriminering sänder skolledningen tydliga signaler om att sådana beteenden inte tolereras. Trots att rektorerna arbetar aktivt med frågan har andelen elever i åk 8 som känner sig trygga i skolan minskat något.

Under året har rutinerna till rapportering mot kränkning och diskriminering säkerställts och förbättrats. Rapportering till huvudmannen möjliggör även delning av bästa praxis och lärdomar mellan olika skolor inom samma förvaltning. Det kan skapa en kultur av samarbete och möjliggöra att framgångsrika strategier och metoder används på olika skolor. Att förvaltningen har säkerställt rutinerna är positivt och skapar en stabil grund för att hantera och följa upp incidenter av kränkning och diskriminering. Det innebär att det finns tydliga processer för att hantera dessa frågor.

Grundskola har tillsammans med socialtjänsten samverkat kring elever med problematisk skolfrånvaro. Arbetet med socialtjänsten gällande rutiner för tidiga samordnade insatser för att nå fullföljda studier pågår. Närvaroteamet har förändrat sitt arbetssätt och har nu möjlighet att samverka med fler skolor samt berörda elever och familjer. Skolorna har fokuserat på att insatser sätts in tidigt i elevens skolgång för att öka elevernas förutsättningar att nå högre måluppfyllelse.

Stadieindelningen som infördes under år 2022 syftar till att ge bättre förutsättningar för rektors pedagogiska ledarskap, skapa kontinuitet i skolgången och rättvisare betygsättning. Rektorererna samarbetar i stadieindelade team för att öka likvärdighet och kvalitet i ledarskapet. Rektorsgruppen träffas regelbundet för att dela och lära kring olika frågeställningar, och rektorerna arbetar tillsammans för att utveckla långsiktiga strategier och mål för skolan. Relevant dokumentation kring erfarenheter och lärdomar sprids i rektorsgruppen för att främja lärande och samarbete. Arbetet i rektorsgruppen och rektorsteamet betonas som viktigt för att uppfylla visionen om att bli Sveriges bästa skola.

Under året har det pågått ett målinriktat arbete för att förbättra skolresultaten och skapa likvärdighet mellan skolorna, med fokus på pedagogiskt ledarskap, tidiga insatser och samverkan med olika aktörer.

2.3.2.2 Informationstal

	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2023
Invånare i kommunen, 6-15 år	6 175	6 192	6 252	6 115	6 199
Nettokostnad i tkr/inv, 6-15 år	104	110	113	120	113
Elever i kommunal grundskola inkl förskoleklass	5 433	5 494	5 566	5 509	5 578
-varav sålda platser	99	95	119	114	105
Andel inskrivna elever i fritidshem i åk F-3, %	91	91	91,5	91,9	93
Köpta platser, grundskola och förskoleklass	730	734	738	720	722
Elever mottagna i särskola	46	48	49	54	57

2.3.2.3 Kvalitetsindikatorer

	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel	92,9	91	90,3	89,7
Elever i åk 8: Jag känner mig trygg i skolan, positiva svar, andel	78	82	84	79
Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, kommunala skolor, andel.	77,3	76,9	77,3	
Årsarbetare i fritidshem med pedagogisk högskoleexamen, andel	51,6	50,4	47	

2.3.3 Ekonomi

	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022
Intäkt	77 267	56 181	21 086	80 287
Kostnad	812 109	770 941	-41 168	789 214
Netto	734 842	714 760	-20 082	708 927

Grundskoleverksamheten redovisar ett negativt resultat om 20,1 mnkr eller 2,8 procent mot budget för år 2023. De främsta anledningarna till det negativa resultatet är underskott inom de kommunala grundskoleenheterna. Underskottet förklaras också av fler köpta fritidshemsplatser än budgeterat, kompensation till friståendes skolor på grund av överskridande av budget samt underskott för skolskjuts på grund av fler resor.

Under 2023 var elevantalet inom den kommunala grundskolan inklusive förskoleklass totalt ca 70 elever färre jämfört med budgeterat och inom fritidsverksamheten ca 20 färre än budgeterat. Antalet invånare i åldersgruppen 6-15 år nådde sin topp 2022 och har nu börjat sjunka under 2023. Elevkullarna förväntas minska stadigt de kommande åren, vilket ställer krav på att verksamheten arbetar aktivt med att anpassa sin organisation.

Grundskoleenheterna visar totalt en negativ avvikelse mot budget om 13,3 mnkr där tre skolor står för 9,9 mnkr av underskottet: Rävlanda F-6 och Rävlanda 7-9, Landvetter 7-9. Underskottet beror till största del på för höga personalkostnader i förhållande till det budgeterade elevantalet på skolan, riktade stödinsatser för enskilda elever utöver budget, ökade kostnader för måltider inom fritidsverksamheten samt ökade kostnader för läromedel och lokalanpassningar. De kommunala skolorna har under året haft svårt att anpassa sina organisationer efter det minskande elevantalet. Detta i kombination med klasser med få elever bidrar till en kostnadsdrivande organisation.

Köpta och sålda platser visar en negativ avvikelse mot budget om 2,1 mnkr, vilket främst beror på fler köpta fritidshemsplatser än budgeterat. Även kostnaden för tilläggsbelopp för elever inom fristående skolor överskrider budget. Den negativa budgetavvikelsen beror även på den kompensation som fristående skolor erhåller till följd av de kommunala grundskolornas överskridande av budget. Detta enligt bidrag på lika villkor.

Centralt inom grundskolan har budgeten för digitala verktyg till elever överskridits med 4,4 mnkr på grund av ett ökat behov av digitala verktyg samt prisökningar. Kostnader för verksamhetsanpassningar av lokaler visar en negativ avvikelse om 1,3 mnkr till följd av studieindelningen som medförde ändrade behov av grundskolornas lokaler.

Anpassad grundskola visar en negativ avvikelse mot budget om 0,5 mnkr, främst på grund av ett fåtal fler elever än budgeterat. Underskottet har dock blivit lägre än förväntat på grund av vakanser och korttidsfrånvaro inom skolorna som inte tillsats.

Intäkts- och kostnadsutveckling jämfört med föregående år

Jämfört med bokslut 2022 har stora delar av elevhälsan och centrum för flerspråkigt lärande organiserats om till verksamheten elevhälsa och utveckling motsvarande en nettobudget om 30,1 mnkr. Trots detta har kostnaderna ökat med ca 22,9 mnkr. Kostnadsökningen består främst av personalkostnader om totalt 9,6 mnkr varav lönerevisionen blev 11,8 mnkr. Lokalkostnaderna ökade med 7,5 mnkr till följd av hyreshöjningar. Intäkterna har ökat med ca 0,8 mnkr jämfört med 2022, vilket främst beror på ökade statsbidrag och ökade avgifter för fritidsverksamhet.

2.4 Gymnasium

2.4.1 Mål och inriktningar

2.4.1.1 Inriktningar

Politiska inriktningar från Verksamhetsplan 2023

Verksamheten ska erbjuda den bästa utbildningen i Sverige och alla elever ska, utifrån sina förutsättningar, utmanas för att utvecklas. Andelen elever med examen inom fyra år, inklusive IM, ska fortsätta att öka. Arbetet med skolutveckling ska drivas i samverkan mellan politik, förvaltning och personalföreträdare.

Uppföljning

Hulebäcksgymnasiet lyckas väl med att ligga i framkant med skolutveckling och användandet av pedagogiska metoder som bygger på vetenskaplig grund. En framgångsfaktor i detta arbete har varit att skolans rektorer möjliggör för undervisande lärare att ha en nära samverkan med universitet och högskolor samt stiftelsen Humantech Foundation.

Gymnasiet arbetade under 2021-2023 med fokusområdena digitalisering och inkluderande arbetssätt via metoden kollektivt lärande. All personal är organiserade i grupper som leds av en förstelärare i syfte att utbyta erfarenheter kring framgångsfaktorer för lärande. Skolutvecklingsrådet är motorn i utvecklingsarbetet kring kollektivt lärande. Hulebäcksgymnasiets skolutvecklingsråd, där förstelärare och skolläda möts för att diskutera och vidareutveckla skolan, har fungerat väl och arbetet med metoden kollektivt lärande kommer att fortsätta i ämneslagen inför ämnesbetygsreformen 2025.

För att utbildningen ska vara bäst i Sverige krävs det att den bästa personalen arbetar på Hulebäcksgymnasiet. Detta säkerställs på Hulebäcksgymnasiet genom att satsa på kompetensutveckling samt att tillsammans med personalföreträdare arbeta för att renodla läraruppdraget. Detta genomförs genom det partsgemensamma arbetet med HÖK21.

På Hulebäcksgymnasiet ska det vara lätt att vara lärare och rektor ska ha tillgång till stödfunktioner som underlättar uppdraget för både lärare och elevhälsans personal. Arbetsmiljön för personalen ska ge gynnsamma förutsättningar för att bedriva undervisning av hög kvalitet. Gymnasieverksamheten anser att målet är

uppnått eftersom det är ett högt antal behöriga sökande till utannonserade tjänster men att det finns ett behov av att anpassa och eventuellt utöka lokaler för att verksamheten fortsatt ska kunna leverera goda resultat.

Gymnasiet har arbetat systematiskt med att följa upp elevers närvaro och studieresultat även om de deltar i utbildning hos annan huvudman. Gymnasieverksamheten har etablerat kontakt med Mölndals stad avseende ett projekt för att öka andelen fullföljda studier. På Hulebäcksgymnasiets informationskvällar lyfts att eleverna kan välja skolor inom hela samverkansområdet samt att Fridagymnasiet sedan höstterminen 2020 finns etablerade i kommunen.

2.4.1.2 Nämnden för utbildning, kultur och fritids mål för 2023

- Våra barn och ungas upplevda otrygghet skall minska
- Stöd till elever med störst behov skall öka
- Brukarnas nöjdhet med verksamheten skall öka

Uppföljning

Våra barn och ungas upplevda otrygghet skall minska

Resultatet på Skolinspektionens enkät som genomfördes i alla klasser i åk 2 visar att eleverna på Hulebäcksgymnasiet i jämförelse med resultaten från riket skattar trygghet (8,7 i förhållande till riket 8,4) och förhindra kränkningar (6,2 i förhållande till riket 6,0) högt. Avseende trygghet ligger resultaten i den nittionde percentilen. Pojkarna uppger att de är något tryggare än flickorna, vilket är samstämmigt med resultaten från riket. För att öka graden av upplevd trygghet har gymnasiet under hösten 2024 arbetat med att sätta upp bås i omklädningsrummen, infört mobilförbud på skolenhet 1 och ökat vuxennärvaron i de områden som riskanalysen "hot och våld" visade upplevdes som otrygga.

Stöd till elever med störst behov skall öka

Den fyllda utbildningsorganisationen på nationella program säkerställer att de riktade ekonomiska resurserna för elever på introduktionsprogrammen kan finnas kvar. Rektorerne har fördelat resurser baserat på resultat avseende gymnasieexamen och kursbetyg så att resurserna ska fördelas till de elever som har störst behov. Resurserna har dock inte ökat i jämförelse med tidigare år, vilket gör att en ökad fördelning till en skolenhet kan ge negativa konsekvenser för en annan skolenhet. Gymnasieverksamheten har dock under 2023 inte sett några sådana icke önskvärda konsekvenser. Eleverna uppger i högre grad än i jämförelse med riket i Skolinspektionens enkät att de har tillgång till det stöd de behöver. Även här skattar flickorna detta något lägre än pojkarna.

Brukarnas nöjdhet med verksamheten skall öka

Ytan för grupprum och ny matsal har minskat jämfört med föregående läsår på grund av ombyggnation av skolans kök och det ökade elevantalet på skolan. Gymnasiets analyser av elevernas enkätsvar visar att nöjdheten med verksamheten skulle kunna öka genom mer yta till grupprum och matsal.

2.4.2 Grunduppdrag

2.4.2.1 Uppföljning av grunduppdrag

Hulebäcksgymnasiet har 1 826 elever. Det höga elevantalet i förhållande till lokalyta och personella resurser skapar förutsättningar för att uppnå det finansiella målet trots att gymnasiet under 2023 märkt av ökade kostnader för bland annat transporter, studiebesök mm.

Hulebäcksgymnasiet har ett fortsatt högt söktryck, söktrycket var något lägre på det estetiska programmet och på teknikprogrammet men efter reservantagningen så är det med undantag av 6 platser på det estetiska programmet fullt i samtliga klasser. Många program har reserver som står på kö för att komma in, högt antal reserver har ekonomiprogrammet och el- och energiprogrammet. Förra årets lägre söktryck på naturvetenskapliga programmet har förändrats till det positiva och samtliga utbildningsplatser är även där fyllda.

Andelen elever med gymnasieexamen är fortsatt hög med 95,2 % (i riket är motsvarande siffra 90,9). Den variation som återfinns på respektive skolenhet och program är samstämmig med hur det brukar se ut över tid. I förhållande till resultaten från riket är andelen gymnasieexamen likvärdig eller högre på samtliga nationella program.

Antalet elever på introduktionsprogrammen har ökat något över tid och fortsätter öka. På yrkesintroduktion och i grupperna IM B (programinriktat val) har det tillkommit ytterligare 20 elever i jämförelse med föregående år.

Gymnasieverksamheten har fått utöka resurser till skolenhet 4 för att möta elevgruppen och dess behov. Antalet elever på IM C (språkin introduktion) är likvärdigt mot tidigare år. I gruppen IM A (individuellt alternativ) där gymnasiet sedan 2018 gått från en grupp till tre grupper, har vi även i år tre grupper med 8 personer i varje grupp. Behovet av mindre undervisningsgrupper är dock fortsatt stort. Med anledning av att IM B nu ökar och att vi fortsatt ser många elever med behov av mindre undervisningsgrupper krävs en utökning av personella resurser och lokaler för att möta målgruppens behov.

Resultaten från Hulebäcksgymnasiet elevenkät och Hulebäcksgymnasiets personalenkät visar att både lärare och elever i hög grad trivs och mår bra. Den fysiska arbetsmiljön får i olika mätningar något lägre resultat där både personal och elever upplever brist på grupprum, samt lokalyta i personalmatsal och i skolrestaurangen. Skolinspektionens enkät som genomfördes i alla klasser i åk 2 under VT23 visar att eleverna på Hulebäcksgymnasiet i jämförelse med resultat från riket skattar indikatorerna stöd, bemötande, studiero, trygghet, förhindra kränkningar och elevhälsa högt. Gymnasiet har något lägre resultat i jämförelse med riket på indikatorerna information om utbildningen och kritiskt tänkande.

Inom KAA (kommunalt aktivitetsansvar) arbetar gymnasiet kontinuerligt med uppsökande verksamhet för att möjliggöra en meningsfull sysselsättning för individerna.

2.4.2.2 Informationstal

	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2023
Antal elever på Hulebäcksgymnasiet	1 770	1 810	1 785	1 781	1 747
Antal ungdomar i gymnasieverksamhet, Härryda kommun	1 520	1 598	1 650	1 726	1 768

2.4.2.3 Kvalitetsindikatorer

	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023
Gymnasieelever med examen inom 4 år, andel (%)	83	89	88,2	85,2
Lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne, andel (%)	99,3	97,5	96,5	
Enkät år 2: Jag är nöjd med min skola som helhet, andel positiva svar (%)	87,7	91,4	85	

2.4.3 Ekonomi

	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022
Intäkt	122 538	108 837	13 701	120 911
Kostnad	337 270	321 321	-15 949	317 302
Netto	214 732	212 484	-2 248	196 391

Gymnasieverksamheten som helhet visar en negativ avvikelse mot budget om 2,2 mnkr (1,1 procent), vilket förklaras av högre kostnader inom anpassad gymnasieskola. Kostnadsökningen beror på att en större andel elever har behov som omfattar LSS-omsorg, skolskjuts med taxi och/eller individuella lösningar. Underskottet för anpassad gymnasieskola uppgår till 2,7 mnkr.

Stora elevkullar i gymnasieålder medför ett stort antal köpta platser men möjliggör också - i kombination med ett högt söktryck - att fler elever kan antas till Hulebäcksgymnasiet. Under året har ca 35 fler elever varit inskrivna på skolan, vilket gör att verksamheten har sålt ca 25 fler och köpt ca 50 färre platser än budgeterat. Överskottet som detta medför uppgår till 11,1 mnkr.

Hulebäcksgymnasiet lämnar ett underskott om 10,7 mnkr för år 2023. Det högre elevantalet på skolan genererar kostnader i form av bland annat personal och läromedel. Extra kostnader om ca 0,5 mnkr för elevadministrativa system bidrar också till underskottet. Dessutom har kostnaden för introduktionsprogrammen (IM) ökat som en effekt av fler och mer resurskrävande elever med behov av små grupper. IM:s underskott utgör 1,9 mnkr av skolans totala avvikelse.

Befolkningsprognosen visar ca 40 färre Härrydaungdomar i gymnasieålder än budgeterat, vilket borde ha genererat ett överskott om ca 4 mnkr för verksamheten i stort.

Jämfört med 2022 är intäkterna 1,6 mnkr högre medan kostnaderna är 20 mnkr högre. Intäktsökningen förklaras av högre intäkter för sålda platser.

Kostnadsökningen beror på att verksamhetens volym ökat med ca 75 elever i gymnasieålder jämfört med föregående år, vilket märks genom ökade personalkostnader såväl som kostnader för köpta platser.

2.5 Kultur och fritid

2.5.1 Mål och inriktningar

2.5.1.1 Inriktningar

Politiska inriktningar från Verksamhetsplan 2023

Det är viktigt med öppenhet och transparens avseende arbetet med konstnärlig utsmyckning i offentliga miljöer och att möjlighet till inflytande ges till kommuninvånarna. Verksamheten ska också verka för att långsiktigt tillse tillgången till idrotts- och föreningsanläggningar och möjligheten för medborgarnas möjlighet till rekreation och aktiv fritid.

Genom att i varje fråga beakta effekterna på medborgarnas möjlighet till rekreation och en aktiv och hälsosam fritid befäster Härryda kommun sin plats som det självklara valet för nyinflyttning och etablering.

Uppföljning

Förvaltningen har under året planerat för offentlig konst på Magasinsvägen i Landvetter och vid den nya is- och idrottshallen i Härryda. Arbetet sker i enlighet med kommunfullmäktiges policy för konstnärlig utsmyckning.

I samverkan med föreningsliv och politik har nya regler och taxor för uthyrning av lokaler tagits fram för hög nyttjandegrad och flexibla lokaler för ett varierat utbud av aktiviteter.

Arbetet med att upprusta Djupedals aktivitetsområde i Mölnlycke har pågått under året genom bland annat omläggning av konstgräsplan. Ett tvärsektorielt arbete har påbörjats tillsammans med föreningslivet för att möta ökad efterfrågan på mountainbikecykling i skog och mark. Planering pågår för att genomföra medborgarförslagen om utegym i Eskilsby samt vindskydd vid Gallhålan. Fritidsbanken har varit på turné och besökt olika bostadsområden i kommunen för olika aktiviteter och utlåningsmöjligheter.

2.5.1.2 Nämnden för utbildning, kultur och fritids mål för 2023

- Kulturskolans köer skall minska.
- Möjligheten för våra medborgare att ta del av föreningslivet skall öka
- Våra barn och ungas upplevda otrygghet ska minska

Uppföljning

Kulturskolans köer ska minska

Kulturskolan har kö till vissa kurser, främst bild, piano och teater. För att minska

köerna har medarbetarna haft kompetensutbildning i gruppmetodik och gjort studiebesök på närliggande kulturskolor. Medarbetarna har arbetat med kollegialt lärande med särskilt fokus på gruppundervisning. Till kulturskolans lov- och kortkurser har erbjudande först skickats till de elever som står i kö, innan kurserna har marknadsförts publikt. Förvaltningen har en begränsning i antalet kurser varje elev kan gå, så att fler får möjlighet att ta del av kulturskolans utbud. Det finns behov av fler ändamålsenliga lokaler som möjliggör undervisning för större grupper.

Möjligheten för våra medborgare att ta del av föreningslivet skall öka

För att öka möjligheten att ta del av föreningslivet har nytt bokningssystem införts, vilket bidragit till att fler lokaler tillgängliggjorts, fler föreningar registrerat sig i det offentliga föreningsregistret och att fler kunder registrerat sig för bokning. Ett tvärsektorielt arbete inklusive samverkan med andra kommuner har gjorts för att se över investering i teknik för inpassering i lokaler, vilket kommer underlätta för ledare och aktiva i föreningslivet. Förvaltningen har betalat ut ekonomiskt stöd till en öppen kapphästbana i Landvetter samt för anordnande av kostnadsfria prova-på-tillfällen i frisbee för ungdomar i Förbos bostadsområden. En ny aktivitetshall i Mölnlycke fabriker har tagits i bruk vilket möjliggjort fler föreningsaktiviteter. Efterfrågan på ateljéyta är fortsatt stor och tillgodoses inte fullt ut i nuläget.

Våra barn och ungas upplevda otrygghet ska minska

Kultur och fritid innefattar flera olika miljöer där unga vistas. Trygghet, inflytande och delaktighet är centrala begrepp för verksamheten. Uppföljning visar att den upplevda tryggheten är mycket hög på Fritid ungdoms mötesplatser och inom kulturskolan. I kulturhus och bibliotek är efterfrågan på grupprum och studieplatser stor bland unga. Kultur och fritid ingår i SSPF, samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritid, för brottsförebyggande arbete. Ortsbaserat utvecklingsarbete har påbörjats i Rävlanda för ökad delaktighet, tillit och trygghet bland boende och verksamma. Under året startade projektet Aktiva platser för väntan som leds av Göteborgsregionen där Landvetter resecentrum ingår i projektet. Syftet är att väva samman kollektivtrafik och gestaltade livsmiljöer och bygger på medborgardialog för ökad trygghet.

2.5.2 Grunduppdrag

2.5.2.1 Uppföljning av grunduppdrag

En kultur- och fritidsplan har färdigställts för att stärka det gemensamma arbetet inom verksamheterna.

Härryda kommun har ingått en överenskommelse om idéburet offentligt partnerskap (IOP) med föreningen Passalen och Mölndals stad. Syftet är att skapa aktiviteter för unga med funktionsvariation på befintliga mötesplatser. Under samarbetets första år har det erbjudits 101 aktiviteter med totalt 240 deltagare.

En ytterligare satsning på kapprumsbibliotek har gjorts för att stimulera och skapa lättillgängliga kvalitativa läsupplevelser för de yngre barnen. Kommunen har idag 47 kapprumsbibliotek på elva förskolor fördelade över hela kommunen.

Under året deltog biblioteket i projektet Digitalt för fler tillsammans med Arbetsmarknadsenheten i syfte att öka den digitala kompetensen hos nyanlända vuxna med kort eller ingen skolbakgrund. Biblioteket samverkar med hälsofrämjande enheten inom äldreomsorgen kring digitala tjänster och verktyg i projekt som t ex E-medborgarveckan och All digital weeks. IT-träffar anordnas för seniorer på kulturhus/bibliotek i Mölnlycke och Landvetter.

Kulturhusen i Mölnlycke och Landvetter har haft programpunkter varje vecka från januari till i början av juni, samt från slutet av augusti till december.

Kulturarrangemangen spänner mellan exempelvis föreläsningar, teater, dans, film och konserter för olika åldrar och intressen. Vissa programpunkter har förlagts i Säteriets bostadsområde, biblioteken i Rävlanda och Hindås samt Sörtorpagården i Härryda.

Alla barn från fyra år och upp till åk 9 har erbjudits minst ett tillfälle/läsår då de fått ta del av professionell kultur, t ex workshops i dans och musik, skapande inom urban art och föreställningar med dans, teater och musik. I kulturverksamheten finns ung kulturstab som planerar och genomför egna arrangemang. Förvaltningen har under året planerat för offentlig konst på Magasinsvägen i Landvetter och vid den nya is- och idrottshallen i Härryda.

Kulturskolan har fokuserat på inflytande och delaktighet genom barnrättsarbete, och även påbörjat en strukturerad samverkan med grundskolan och skolhälсан kring ungas psykiska hälsa. Samtliga lärare i kulturskolan har utbildats i MHFA, Mental Health First Aid.

Fritid ungdom har ökat närvaron i kommunens östra delar genom etableringen av Studio Rävlanda och Studio Hindås. Verksamheten har stärkt det systematiska kvalitetsarbetet genom medlemskap i kvalitetsnätverket KeKs. Arbetet med Idéslanten har genererat en mängd initiativ från unga som verksamheten har stöttat.

Föreningsservice har under året infört en ny e-tjänst för bokning av lokaler och handläggning av ekonomiskt stöd. Ett nytt regelverk för uthyrning av lokaler och uthyrningstaxor har tagits fram i nära samverkan med politik och föreningsliv. Europeiska kommissionen har fattat beslut om att fasa ut användningen av mikroplast i konstgräsplaner. Eftersom samtliga konstgräsplaner i Härryda kommun använder mikroplast, har förvaltningen påbörjat ett arbete med att se över alternativ.

2.5.2.2 Informationstal

	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2023
Antal kursplatser i kulturskolans terminskurser	1 755	1 646	1 650	1 720	1 550
Antal utlån biblioteken	360 000	340 678	346 280	358 098	360 000
Antal besök kulturhus och bibliotek	352 000	285 638	385 563	419 136	500 000
Antal ungdomar 7-20 år, Härryda kommun	7 948	8 143	8 317	8 409	8 474
Antal mötesplatser för unga i kommunen	7	3	5	5	5
Antal bidragsberättigade föreningar	130	132	132	132	132
Antal barn som deltar i simskolan	331	416	339	313	340
Antal deltagartillfällen (aktivitetsstöd deltagare)	286 697	277 795	309 574	391 254	338 164

2.5.3 Ekonomi

	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022
Intäkt	10 095	7 479	2 616	10 648
Kostnad	128 436	133 695	5 259	122 347
Netto	118 341	126 216	7 875	111 699

Kultur och fritid visar en positiv avvikelse mot budget om 7,9 mnkr (6,2 procent), vilket till största del förklaras av budgettillskott till verksamheten som ej har nyttjats under året.

Det totala budgettillskottet motsvarade 9 mnkr, där 5 mnkr avseende föreningsstöd och 1,5 mnkr till kulturskola inte har tagits i anspråk under året. En tillfällig förstärkning av föreningsstöd om 2,5 mnkr beslutades däremot att användas under år 2023. Stödet har i första hand riktats mot förbättring av lokal med tema energieffektivisering, men har också betalats ut som aktivitetsstöd.

Den nya idrottshallen i Mölnlycke fabriker, Fabrikshall C, blev tillgänglig först i oktober istället för som budgeterat vid årets början, vilket gav ett överskott i form av uteblivna lokalkostnader om ca 2,2 mnkr. Samtidigt belastades verksamheten av obudgeterade kostnader för etablering av omklädningspaviljong i anslutning till ishallen samt för utegym i Eskilsby om totalt 0,8 mnkr.

På intäktssidan visar verksamheten ett överskott om ca 2,6 mnkr, vilket till allra största del förklaras av obudgeterade statsbidrag från bland annat Kulturrådet.

Jämfört med år 2022 har kostnaderna ökat med 6,1 mnkr och intäkterna minskat med 0,5 mnkr. Kostnadsökningen förklaras av högre hyror samt löneökningar. Intäktsminskningen märks framförallt på intäkter för uthyrning av idrottshallar och beror bl a på att föreningar fick hyra avgiftsfritt under en period som kompensation för förseningen av Fabrikshall C.

2.6 Elevhälsa och utveckling

2.6.1 Mål

2.6.1.1 Nämnden för utbildning, kultur och fritids mål för 2023

- Våra barn och ungas upplevda otrygghet skall minska.
- Stöd till elever med störst behov skall öka.

Uppföljning

Våra barn och ungas upplevda otrygghet skall minska

Att vara delaktig och kunna påverka är av största vikt för att barn och unga ska känna trygghet. Arbetet med barnrätt pågår i sektorerna och ett nästa steg är att ta fram kriterier för uppföljning och utvärdering av barnrättsarbetet. Utifrån förra Lupp-enkäten har insatser genomförts i sektorerna. Ett exempel är det ortsbaserade utvecklingsarbetet där det har tillsatts en projektjänst i Rävlanda. En ny Lupp-enkät har genomförts under hösten och under år 2024 påbörjas arbetet med analys av resultatet. Andra insatser som har genomförts under året är utbildning av elevråden och elevskyddsombuden.

Ungdomarna i ungdomsrådet har påbörjat en revidering av instruktionerna för rådet. Arbetet med att ta fram en digital plattform riktat till unga i kommunen har fortsatt under hösten med dialoger med elevråden. Ett arbete kring nätvåld och ungas utsatthet på nätet har lett fram till ett flertal aktiviteter i grundskolan under temat En kommun fri från våld.

Verksamheten har utbildat grundskolans pedagoger i två evidensbaserade metoder i syfte att skapa studiero och trygghet i klassrummet, PAX och PALS. PAX riktar sig främst till de yngre årskurserna medan PALS riktar sig till både yngre och äldre elever. Båda metoderna utvecklar och bygger en god lärande miljö för alla elever, personal och föräldrar genom positiva handlingar och delaktighet. Fem skolor i kommunen har sedan tidigare en pågående PALS-implementering och under hösten har ytterligare en skola anslutit. Barn- och elevhälsa har fem aktiva instruktörer och teamet har kompletterats med en instruktör som jobbar som kurator på en av PALS-skolorna. Implementeringen mäts och följs upp varje vår med hjälp av en enkät till all personal. Utifrån analys av skolornas kunskapsresultat och elevernas upplevelse av delaktighet och inflytande har uppmärksammats ett behov av en fördjupad analys av effekterna av PALS på några enheter.

Att klara av grundskolan och så småningom få en gymnasieexamen är en grundläggande och betydelsefull preventionsfaktor när det gäller psykisk hälsa, kriminalitet, utanförskap och tidigt bruk av ANDTS. Sektor för utbildning, kultur och fritid och sektorn för socialtjänst behöver ta ett omtag kring ett flertal samverkansprocesser för att tidigt kunna göra gemensamma insatser för barn, elever och familjer. Insatser i det drogforebyggande arbetet har skett inom SSPF (samverkan skola, socialtjänst, polis och fritid) och en ny reviderad drogpolicy har tagits fram i syfte att skapa en ökad samsyn kring agerandet vid ANTDS-relaterade (alkohol, narkotika, tobak, droger, spel) situationer. Föräldraskapsstöd

är en viktig faktor som kan stötta familjen och relationen till barnet på ett verkningsfullt sätt och Härryda kommun har satsat på att utbilda kursledare i ABC-föräldraskapskurser. Här behövs dock ett omtag kring organisering och finansiering av kurserna och att klargöra förutsättningar för de som ska hålla i kurserna. Arbetet med organisationen och genomförande av SIP (samordnad individuell plan) behöver utvecklas. Under våren 2024 kommer därför ett samarbete att inledas med Mölndals stad för att ta del av deras arbete med SIP.

Den interkulturella kompetensen är viktig för alla elevers trygghet men behövs särskilt i mottagandet av nyanlända och flerspråkiga elever, i vilken den stora gruppen från Ukraina ingår. I analyser av det systematiska kvalitetsarbetet och i uppföljningen av måluppfyllelse och resultat framkommer att det behövs insatser i för- och grundskola för att höja kompetensen kring detta.

Stöd till elever med störst behov skall öka

Under året har insatser genomförts utifrån analyserna av elevers resultat och framtagna utvecklingsområden i verksamheternas systematiska kvalitetsarbete.

I förskolan har arbetet med språkutvecklande insatser fortsatt med handledning, studiebesök och föreläsningar för rektorer och pedagoger. Barn- och elevhälsas kompetenser tas väl tillvara i samverkan med förskolan genom att förskoleteamet arbetar mer riktat mot rektorsteamet. Kvaliteten och likvärdigheten i hur arbetet med barn i behov av stöd ser ut varierar dock mellan förskolorna. En barnhälsoplan har beslutats och implementeringen pågår i verksamheten i syfte att öka likvärdigheten och underlätta övergången för barnen till förskoleklass. Dokumentation mellan förskola och förskoleklass kommer också att underlättas då ett nytt dokumentationssystem införs.

I grundskolan har fokus varit på att utveckla rektors styrning och ledning av den samlade elevhälsan samt säkerställa hur rektor fattar beslut enligt skollagen. Exempel på insatser som genomförts är att säkerställa att elevhälsoplanen är uppdaterad, att se över rutiner för det närvarofrämjande arbetet, rutiner för placering i särskilda undervisningsgrupper, mottagande i anpassad grundskola och tilläggsresurs och tilläggsbelopp. Närvaro är fortsatt ett prioriterat område och resultatet av revisionen som granskar skolfrånvaron kommer att ligga till grund för fortsatta insatser.

Elevhälsans medicinska insats har erbjudit elever i åk 4 och åk 8 en hälsoenkät, och hälsosamtal erbjuds elever i förskoleklass, åk 4 och åk 8. Resultaten från dessa bidrar till enheternas trygghetsarbete och till att upptäcka elever som är i behov av stöd.

Under året har ett arbete genomförts i rektorsgruppen för att ge stöd och redskap i att leda digitalisering utifrån skrivningar i läroplaner och kursplaner. Ett stort fokus har varit att förbereda för genomförandet av de digitala nationella proven.

Centrum för flerspråkigt lärande har skapat en plan för att öka kvaliteten i studiehandledning och modersmålsundervisning. Ett projekt kring fjärrundervisning inom studiehandledning och modersmålsundervisning har påbörjats.

2.6.2 Grunduppdrag

2.6.2.1 Uppföljning av grunduppdrag

Elevhälsa och utveckling har tillsammans med verksamhetscheferna inom för- och grundskola byggt upp ett strukturerat och systematiskt sätt att arbeta med identifierade utvecklingsområden. De aktuella utvecklingsområdena har framkommit i analyser av elevresultat och enheternas systematiska kvalitetsarbete.

Inom förskolan har processledarutbildningen avslutats under hösten. Syftet med utbildningen har varit att ge förskollärarna kunskap, kompetens och redskap att leda kvalitets- och professionsutvecklande processer på enheten för att stärka likvärdigheten och höja kvaliteten i utbildningen. Verksamhetsutvecklare har varit koordinators och skapat organisatoriska förutsättningar för arbetet inom projektet.

Rektorns roll som myndighetsperson är viktig i alla processer inom för- och grundskola men är särskilt viktig för barn och elever i behov av stöd. Exempel på insatser som genomförts för att stödja rektorerna i att fatta beslut enligt skollagen är att säkerställa att barn- och elevhälsoplaner är uppdaterade, samt att se över rutiner för det närvarofrämjande arbetet samt rutiner för placering i särskilda undervisningsgrupper, mottagande i anpassad grundskola och tilläggsresurs och tilläggsbelopp. Ett annat stort fokusområde har varit att stödja rektor i att följa upp, registrera och analysera elevernas närvaro för att identifiera mönster och agera utifrån den beslutade kommungemensamma handlingsplanen. Ett arbete pågår gällande rutiner kring elevers frånvaro, och arbetet i närvaroteamet och i verksamheten kommer att fortsätta utifrån rekommendationer som framkommit i revisionen. Ett nytt webbaserat dokumentationssystem har köpts in under året och implementeringen har påbörjats. Systemet möjliggör ett mer rättssäkert och likvärdigt sätt att dokumentera elevärenden.

Arbetet med barnrätt och barn och elevers inflytande kommer fortsatt att arbetas med både inom organisationen och i kommunen. Ett utkast till en barnrättspolicy har tagits fram och hanteras nu internt i olika forum. Syftet med policyn är att sätta ramar och strukturer för arbetet med barnrättsfrågor och att policyn ska finnas med som ett förhållningssätt i kommunens alla verksamhetsområden som berör barn. Syftet med policyn är även att barn ska få en tydligare ställning som rättighetsbärare men också att Härryda kommun ska få en tydligare ställning som skyldighetsbärare, då kommunen har ett gemensamt ansvar att tillämpa Barnkonventionen inom ramen för sitt uppdrag.

Kommunen har under året tagit emot ett lägre antal nyanlända barn och elever än föregående år. Dock finns det ett stort antal nyanlända elever inom både för- och grundskola. Analyser av resultat för denna elevgrupp visar att mottagandet och undervisningen i grundskolan behöver utvecklas och att skolornas rutiner för kommunikation och samverkan skiljer sig åt. Ett flertal rektorsmöten under våren 2024 kommer därför att ägnas åt att förbättra detta. Centrum för flerspråkigt lärande har under året ingått i ett projekt med medel från Länsstyrelsen tillsammans med personal från sektorn för socialtjänst. Studiehandledare har arbetat som kulturtolkar på öppna förskolan för att tidigt stödja nyanlända vårdnadshavare.

Att utveckla digital kompetens är en demokratisk rättighet för att kunna verka i samhället. I rektorsgrupperna inom för- och grundskolan har under året pågått en kompetensutvecklingsinsats utifrån att "Leda digitalisering". Andra insatser inom digitalisering har handlat om att skapa förutsättningar för barn och elever att utveckla digital kompetens för att kunna navigera på nätet på ett säkert, kritiskt och etiskt sätt och att implementera den digitala progressionstrappan 2.0.

Pedagog Härryda har blivit en etablerad plattform som sprider kunskap om hur det pågående gemensamma arbetet bidrar till att ta steg mot Sveriges bästa skola.

2.6.2.2 Informationstal

	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2023
Antal elever som beviljas tilläggsbelopp inom grundskolan	14	14	17	20	12
Antal beviljade timmar för barn med behov av särskilt stöd inom kommunal förskola		24 956		18 642	23 205
Antal elever som erbjuds modersmålsundervisning	400	446	490	457	500
Antal språk som erbjuds inom modersmålsundervisning	23	25	29	30	27

2.6.3 Ekonomi

	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022
Intäkt	8 726	990	7 736	0
Kostnad	54 225	48 555	-5 670	0
Netto	45 499	47 565	2 066	0

Elevhälsa och utveckling redovisar en positiv avvikelse mot budget om 2,1 mnkr (4,0 procent) vid årets slut.

Verksamhetens överskott förklaras dels av högre intäkter från Migrationsverket för asylsökande elever samt för mottagandet av personer på flykt från Ukraina, och dels av en vakans där rekrytering pausats som en besparingsåtgärd för 2023 och 2024.

Elevhälsoenheterna visar tillsammans ett överskott om 0,9 mnkr. Avvikelsen beror främst på statsbidrag för skolsociala team. Statsbidraget är nytt och organisationen som ska bekostas av bidraget är under uppbyggnad.

Under år 2022 tillhörde enheterna inom elevhälsa och utveckling andra verksamheter inom sektorn.

Investeringsredovisning 2023

Bilaga 1

kr

Sektor	Projekt	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse
Utbildning, kultur och fritid	ID01 Inventarier m.m.	8 181 919	11 050 000	2 868 082
	IE02 Inventarier, Kulturhuset	198 407	328 000	129 593
	IE13 Inventarier idrottshall Mke	40 000	0	-40 000
	IE30 Konstnärlig utsmyckning UKF	46 875	47 000	125
	IH01 Reinvestering och inventarier	213 818	0	-213 818
	IH13 Backaskolan	52 493	0	-52 493
	IH14 Fagerhultsskolan	566 741	2 286 000	1 719 259
Summa UKFN		9 300 253	13 711 000	4 410 747